ION BANEA

CĂPITANUL

EDIŢIA A II-a

SIBIU, 1937
EDITURA „TOTUL PENTRU ŢARĂ“

ION BANEA

4 SEP. 1937
Biblioteca Universității Iași
Nr. 14626

CĂPITANUL

EDIȚIA A II-a

340.368
B.C.U.- IASI 599444

EDITURA „TOTUL PENTRU ȚARĂ"
SIBIU, 1937

CUVÂNT INAINTE

Lucrarea aceasta cuprinde **viaţa, acţiunea şi însuşirile de căpetenie** *ale unui om.*

Ea tinde să-l prezinte pe Corneliu Zelea-Codreanu, **Căpitanul generaţiei legionare.**

Să-l prezinte aşa cum este, nu cum, în mod interesat, l-au prezentat mereu nenumăraţii lui duşmani. Căci a avut mulţi, are mulţi şi va avea şi mai mulţi.

Autorul acestei lucrări, încercând să facă altădată un portret acestui mare reformator al sufletului românesc, scria atunci:

CĂPITANUL!

„Este o piatră de hotar; o graniţă. Sabie întinsă între două lumi.

Una veche, pe care o înfruntă cu bărbăţie, distrugând-o; alta nouă, pe care o creiază, îi dă viaţă, o cheamă la lumină.

Figura lui în cuprinsul mişcării naţionale, dela războiu încoace, apare **ca o linie de foc,** *în jurul căreia se rotesc toate evenimentele mari. El a fost conducătorul şi animatorul.*

Totdeauna pe poziţia cea mai înaintată a fron-

tului de luptă, plin de credinţă şi hotărîre, niciodată şovăelnic sau fugind de răspundere.

Viaţa lui se 'mbină cu lupta şi cu mişcarea naţională, până într'atât, încât nu rămâne nimic vieţii, confundându-se totul într'o continuă şi mare acţiune în slujba intereselor naţiei.

Predestinat la jertfe, a trăit intens şi sbuciumat.

Existenţa i-a fost plină de fapte şi pândită de primejdii. A atins culmi, cum rar i-a fost dat cuiva să dorească, şi a coborît adâncuri, din cari, numai puterea lui Dumnezeu, în care crede aşa de tare, l-a scăpat. A cunoscut perspectiva muncii silnice pe viaţă şi măreţia solidarităţii neamului românesc cu faptele lui.

I-au ros sănătatea asprele zile de închisoare şi i-au dat fiori de viaţă clipele mari, când îl înconjurau zeci de mii de oameni.

A mers de mână cu vremea, primind cu zâmbetul pe buze şi batjocurile şi laudele. Iubitor al luptei, vitejiei şi-a închinat tot rostul. S'a dat tot mişcării, dar el n'a cerut nimic.

Il doreau duşmanii răpus şi el tot mai tare s'a înălţat.

Căpitanul! Gând, hotărîre, acţiune, vitejie, viaţă."

Acestea sunt descrise în lucrarea de faţă...

Vineri, 13 Martie 1936.

ION BANEA

NAŞTEREA ŞI COPILĂRIA

Corneliu Zelea-Codreanu s'a născut în *13 Septemvrie 1899*, la Iaşi. Este primul copil, din 7, al profesorului Ion Zelea-Codreanu şi al d-nei Eliza Z. Codreanu. O familie grea, împovărată cu multe suflete. O familie în care s'a vorbit şi s'a lucrat numai pentru neam.

Ca o mărturie a legăturii sufleteşti cu locul său de naştere, este afecţiunea pe care o poartă Iaşului.

Mai târziu, în viaţa lui sbuciumată şi plină de acţiuni, pe multe le va porni de aici, iar clipe plăcute, fie de amintiri, fie de linişte, tot aici va petrece.

Îi este drag acest oraş, care se stinge tot mai mult pentru românism şi renaşte pentru un neam străin.

El oglindeşte întregul destin al neamului nostru.

De multe ori l-am auzit vorbind, cu accente de mâhnire şi durere faţă de situaţia dezastruasă în care se află Iaşul, ale cărui biserici, ridicate din credinţa trecutului, se dărâmă, dispărând fără urmă, iar pe locul sfintelor altare, ridicându-se cu nerușinare mormanele de murdărie ale veneticilor, tot mai mult stăpânitori.

De pe colinele din jurul lui, de câte ori n'a spus frumoase gânduri, despre Iaşul lui Lăpuşneanu, Cantemir, Vasile Lupu, al lui Cuza-Vodă, în palatul căruia a petrecut şi Regele Ferdinand cele mai grozave clipe din istoria noastră.

Simţeam atunci ce-a semănat Iaşul în sufletul lui Corneliu Codreanu, care aici a văzut întâi lumina soarelui românesc, la sfârşitul unui an ce încheia un veac, purtându-şi aci cei dintâi paşi, până la etatea de peste un an de zile.

In sufletul său simţitor de copil, primele impresiuni înregistrate au fost cele culese aici. Şi au fost puternice.

Iaşul cu fala lui de altădată, cu viaţa românească ce a stăpânit aci, cu Galata şi Cetăţuia, ce-l străjuiesc alături de cele 50 de biserici, cu întreg glorlosu-i trecut, a vorbit sufletului său, atunci.

A vorbit copilului ale cărui legături strămoşeşti se pierdeau pe acolo, pe unde stau mărturie glorioasă a zilelor de eri moaştele lui Ştefan-Voevod.

In sufletul lui atunci a răsărit, ca o floare, dragostea peutru Iaşi, pentru această însemnată părticică din pământul românesc.

După etatea de un an a fost adus la Huşi.

Ca amintire plăcută, din timpurile copilăriei, ce-l face să tresalte şi să se bucure, este jocul favorit „hoţii şi poteraşii" pe care îl juca sburdalnic cu alţi copii de prin vecini.

Să fi avut oare, sufletul cu sensibilitatea lui şi previziunea lui, în mod vag şi anticipat, presentimentul celor ce vor urma?

Să fi întrevăzut oare teribila prigoană, care, la un moment dat, prin întreg aparatul de stat, era îndreptată împotriva lui, ca o adevărată poteră necunoscută încă?

Cine ştie!

Ceeace este sigur, e că acesta îi era jocul cel mai plăcut. Copilăria, de altfel, a trecut în mod normal. O notă deosebită a acestei perioade este: vitejia. Nu se lăsa acest copil niciodată învins. Nu se putea simţi înfrânt.

Şcoala primară a terminat-o la Huşi. Primele 3 clase la şcoala No. 2, iar ultima la No. 1.

In anul 1912 ca elev la Liceul Militar dela Mănăstirea Dealului, unde termină cursul inferior şi în 1916 urma să continue clasa V-a. Dar n'a mai ajuns s'o facă.

* * *

Europa, de doi ani de zile, era cuprinsă de vijelia celui mai teribil război, cunoscut în istorie.

Se încăieraseră neamurile pământului cu disperare. Unele din ambiţie, mânate spre măcel de inconştienţa unor înalţi slujitori, care urmăreau cine ştie ce succese politice, iar altele conduse la luptă de sentimentul sfânt al eliberării lor de sub juguri nemeritate pe cari trebuiseră să le poarte din forţa vremurilor şi a soartei.

România nu s'a aruncat din primul moment. Purtase cu un an înainte războiul balcanic, din care eşise cu prestigiul şi teritoriul mărit. Aştepta! Dar războiul, fără să dea până atunci vreo indicaţie, se prelungea. Neutralitatea devenea sufocantă.

Peste munți, în Ardeal, erau milioane de Români, care nu aveau pentru ce lupta.

Așteptau să înceapă războiul eliberării, pentru realizarea visului milenar, *unirea tuturor Românilor.*

La 15 August 1916 s'a sunat mobilizarea.

Se adunau vitejii cu bucuria pe față. Veneau plini de avânt și gata de jertfă. Granița din vârful Carpaților s'a prăbușit repede și războiul românesc a început.

Evenimentele acestea mari, cari răscoleau până în adâncuri întreaga ființă a neamului, a sguduit și sufletul elevului dela Mănăstirea Dealului. Citise mult despre Ardeleni și ceilalți frați subjugați. Cunoștea suferințele lor și calvarul lui *Horia* revoluționarul, alături de ceilalți: *Cloșca, Crișan și Avram Iancu.*

Un glas lăuntric îi poruncea cu înfrigurare: la datorie!

Intr'o bună zi a părăsit căsuța părintească și familia și a plecat *oștean voluntar,* să mărească armata, cu încă două brațe în stare să poarte o armă.

S'a atașat regimentului tătălui său, 25 Infanterie Vaslui, regiment de strămoșească vitejie. S'a ținut de el, deși, din lipsa vârstei reglementare, n'a fost primit voluntar.

Din acest moment începe sbuciumul, sbuciumul vieții sale. Incep zilele acelea despre cari Căpitanul spunea, că le-a trăit dublu.

Tânărul plin de acțiune, după cum s'a arătat a fi, de atunci încoace, *nu va mai avea un moment de liniște. Tot mai mari vor fi primejdiile, tot mai grea lupta și tot mai frământat sufletul.*

In simfonia obuzelor, a înaintat alături de soldați, până la Gheorgheni-Uifalău, Sovata, Praid. Era

Tatăl Căpitanului (X), ca elev în cl. IV-a la liceului din Suceava 1894.

în Ardeal! In Ardealul pe care-l cunoștea numai din cărți.

Au urmat însă primele înfrângeri și zilele grele

ale retragerii. Cădeau soldaţii neobişnuiţi cu războiul şi mizeriile lui.

Tânărul elev purta pe umerii lui câte două, trei arme, dela cei rămaşi, ca să nu cadă pradă duşmanului.

Deasupra Bicazului Unguresc, se opreşte un moment armata. Obosit şi istovit de foame, Corneliu Codreanu se retrage deoparte şi adoarme cu capul pe o piatră. Vine ordin scurt de retragere imediată.

El rămâne acolo. Târziu de tot, un sergent, cu o patrulă întârziată, îl descopere şi-l salvează, altfel cădea prizonier, sau ar fi fost omorît. Ţara este ocupată tot mai mult de către duşman. Cade şi Capitala. Războiul se concentrează în Moldova. In această clipă se hotăra soarta neamului. Toţi trebue să se pregătească şi să-şi dea contribuţia.

La 1 Septemvrie 1917, Corneliu Codreanu intră în Şcoala Militară activă dela Botoşani, după ce între timp dăduse şi clasa V-a. In timp ce se pregătea pentru cariera de ofiţer, studiază şi clasa VI-a, iar la 17 Iulie 1918, termină şcoala cu gradul de elev-plutonier.[1]) Restul liceului, cl. VII-a şi a VIII-a, l-a terminat la Huşi şi în anul 1919, toamna, îl găsim student la Universitatea din Iaşi.

---

[1]) FOAIA CALIFICATIVĂ DELA ŞC. MILITARĂ.
TEMPERAMENT: sanguinic.
CONSTITUŢIA: robustă.
ŢINUTA: militărească.
CONDUITA: a avut o purtare care a servit ca model.
MORALITATE: nici o pedeapsă.
CARACTERUL: blând.
INTELIGENŢA: foarte inteligent.
APTITUDINI MILITARE: foarte bune, era dat ca exemplu în executarea exerciţiilor.
INSTRUCŢIA: la câmp foarte violu, desvoltă repede şi ia hotăriri bune în executarea diferitelor teme.
AVIZUL: E un elev foarte bun, cu voinţă când trebue să facă ceva bun, hotărît la fapte. Energic şi cu multă prestanţă în faţa frontului. Va fi un foarte bun comandant de pluton.

STUDENT

ATMOSFERA GENERALĂ. ANUL 1919

In urma războiului ţara noastră se întregise în hotarele ei firești. Acum toţi Românii se găseau sub sceptrul aceluiaş Rege.

Cataclismul mondial însă, a răsturnat vechile principii sociale şi morale. O lume veche cu eşafodajul ei s'a prăbuşit şi una nouă încerca să-şi găsească echilibrul. Impărăţii mari au căzut, fărămiţându-se. Soldaţii neamurilor, purtaţi din ţară în ţară, au venit în contact cu oameni cari aveau alte credinţe, alte obiceiuri şi alte gânduri.

In mijlocul dezastrului, al tunurilor şi al sângelui cald omeneac, care a înroşit pământul, inimile oamenilor s'au înrăit, nepăsarea a pus stăpânire pe suflete, instinctele animalice s'au ridicat, îngropând indicaţiunile morale şi bunul simţ.

Războiul se încheia nu numai cu schimbări teritoriale, ci şi cu o răsturnare totală a unui fel de viețuire.

Atmosfera aceasta era prielnică veşnicilor speculatori ai nenorocirilor omeneşti: *jidanilor*. In Rusia

țaristă, prin cea mai cumplită teroare care s'a cunoscut vreodată, ei au reușit să devină stăpâni absoluți.

Din acest fort cucerit dădeau asalt lumii întregi, urmărind să-și impună voința lor de dominație. Prin ajutorul celor două mari puteri, *banul și presa*, completate de *corupție*, în mare parte au reușit să adoarmă conștiința națională a neamurilor cu dulcegării utopice, servite sub tot felul de etichete.

Ultima formulă de viață era acum *umanitarismul cu drepturile omului*, devenit subit un subiect universal, care nu trebuia să mai știe nimic din ceeace însemna: Națiune, Patrie, Dumnezeu...

Acestea puteau fi obiecte vechi, bune de aruncat, ca niște haine demodate. A fost atunci un moment universal de haos, foarte prielnic scopurilor urmărite de către spiritul iudaic.

Umbra acestui moment istoric s'a întins și deasupra țării noastre. România, încercată greu în decursul anilor de luptă, era amenințată acum în existența ei de stat abia înjghebat. Nici n'a fost timpul necesar să facem cunoștință unii cu ceilalți, frați cari am îndurat secole întregi stăpâniri haine, și căsuța noastră proprie era năpădită de tot felul de vânturi năprasnice.

Mai ales vântul *comunismului bolșevizant*, fără Cruce și fără Dumnezeu, care sufla din răsărit, era primejdios. Cu atât mai mult cu cât la sânul nostru și împotriva celor mai legitime proteste, eram nevoiți să găzduim o imensă mulțime de elemente jidovești, microbi cari atacau cu tărie organismul viu al ființei românești.

Minunea unei mântuiri nu se prea vedea, mai ales că la îndrăsneala roșie, care-și purta internaționala pe străzile orașelor mari românești, autoritatea statului era destul de anemiată.

Spiritul național nu era destul de treaz și de mândru. Bucuria unirii a micșorat vigilența. De aceasta a profitat dușmanul. Intre el și noi de-acum trebuia dusă lupta.

O reacțiune era absolut necesară. Când vorbim de reacțiune, nu ne gândim însă la forța statului care prin mijloacele lui ar fi putut să intervină energic din primele momente pentru oprirea acestui marș roșu. Ne gândim la învolburarea care trebuia să isbucnească din adâncimile sănătoase ale sufletului românesc, purtând nota ideii creștine și de trăire românească, *opunând celor fără cruce și granițe: Crucea și Patria.*

Nu exagerăm nicio iotă când afirmăm că lupta a fost pornită la Universitatea din Iași și anume de către studentul Corneliu Zelea-Codreanu. Episoadele însemnate ale acestei sbuciumări românești, România întregită le cunoaște. Sunt însemnate în suflete, ziduri de închisori și morminte.

Firul roșu al acestei formidabile răscoliri românești, care tinde să-și impună pecetea peste această perioadă istorică, este Corneliu Codreanu, Căpitanul generației veacului al XX-lea.

Toată frământarea acestor ani de luptă este legată de el. In fruntea tuturor piscurilor înalte și a adâncimilor primejdioase îl găsim totdeauna pe el. Momentele mari de atitudine eroică și manifestare demnă

românească ori le-a creiat el, ori le-a determinat el, dar totdeauna au fost ale lui.

UNIVERSITATEA DIN IAȘI

Bătrâna Universitate a Iașului, ale cărei origini de cultură și glorie își găsesc începuturile în școala dela Trei-Ierarhi din 1830, căreia i s'au adăugat cursuri superioare, pentru ca în 1835 să devină Academie Mihăileană, iar la 1860 Universitate, era sguduită acum de către un curent străin bolșevic, reprezentat sau încurajat chiar de către profesorii înaltei instituții, cum erau: Parhon, Paul Bujor, Traian Bratu, Műller, Petru Bogdan și alții.

In rugăciunea inaugurală din anul înființării se cerea binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestui locaș zicându-se: *fă-lu pe acestu așezământ ca să fie isvoru de lumină, de dreptate, de adevăru și de mântuirea poporului tău.*

După cincizeci și nouă de ani, așezământul acesta, prin conducătorii lui, nu numai că uitase de misiunea pentru care și Dumnezeu își dăduse binecuvântarea dar pornea pe calea întunecării, nedreptății și distrugerii neamului românesc.

Căci așa era situația.

Profesori și studenți, îmbătați de noul mesianism leninist, conștienți și inconștienți, încercau să facă din Universitate tribună de propagare și însămânțare a bolșevismului. Intelectualii, pe care voia să-i pregătească această înaltă școală, numai în spiritul adevărului și

mântuirii de obște a neamului românesc nu se creau. Cu atât mai mult, cu cât în marea lor majoritate erau elemente străine.

MUNCITORIMEA

Această agitație comunistă, care cuprinsese în febra ei elementele universitare, nu a rămas circumscrisă aci. Ea a trecut dincolo de zidurile școalei pentru a se înfrăți cu aceeași agitație care răscolea rândurile muncitorești, roase de mizerie și nedreptate.

Prin ajutorul diferitelor greve și al manifestațiunilor de stradă din partea masselor muncitorești și prin propagarea științifică dela catedră, bolșevismul amenința cu distrugerea statului nostru și aruncarea lui în anarhie și destrăbălare.

Atunci s'a produs reacțiunea românească. Este drept că nu într'o măsură care să fi îngrozit pe adversar, dar destul de accentuată pentru a-l opri din mersul lui și a ușura astfel autorității de stat, încurajată, sarcina de menținere a echilibrului.

LUPTA IN UNIVERSITATE

La capitolul acesta vom remarca faptul că 3 ani de zile, clipă de clipă, Corneliu Codreanu a luptat prin toate mijloacele și pe toate căile posibile pentru ca, în fața amalgamului de manifestare universitară, să opună cristalul credinței românești. Nu ne vom opri în a descrie toate aceste frământări, foarte interesante și desigur

în măsură să ne dovedească linia de gândire şi de suflet a făptuitorului lor, căci ar da o prea mare extensiune lucrării de faţă şi am fi nevoiţi ca, în legătură cu aceste fapte, să facem incursiuni şi în alte domenii, care ne-ar îndepărta complet de ceeace urmărim noi aici.

Din ansamblul acestora vom alege câteva, mai semnificative, pe care le vom prezenta cititorului.

Fiecare va putea să facă reflexiunile cari se desprind singure din aceste fapte. Pentru o cât mai justă apreciere a acestora, mai amintim că, în acel timp, autorul lor era doar un tânăr de 20 de ani.

Studenţimea comunizantă avea drept unic program de moment:

a) primirea jidanilor în centrele studenţeşti şi căminuri, şi

b) în frământările sociale studenţimea să nu se se amestece.

Studentul Corneliu Codreanu vine şi afirmă în numele credinţei sale româneşti, care simţea intenţia şi perfidia ce se ascunde în dosul acestor postulate, că:

a) *jidanii să nu fie primiţi în centrele studenţeşti,*

b) *studenţimea românească este obligată să se ocupe de frământările sociale pentru a-i arăta neamului ei drumul cel bun şi a-l feri de curentele vătămătoare.*

Aceasta cu atât mai mult, cu cât tineretul a fost acela care a determinat totdeauna marile mişcări de tot felul ale popoarelor şi că, invitaţiunea de a rămâne neutri era numai o plasă pe care comuniştii o întindeau

peste ochii româneşti ca ei să nu vadă activitatea lor tocmai în această direcţie.

Atitudinea aceasta dârză şi plină de impetuozitate pe care o afişa studentul Corneliu Codreanu, întru apărarea patrimoniului moral şi naţional, alungat din Universitate tocmai de către cei chemaţi să-l propovăduiască, a mişcat mai multe inimi curate de studenţi, cari s'au şi alipit imediat lângă el. In modul acesta s'a născut un mic nucleu românesc legat laolaltă, pe lângă indentitatea simţirii, şi de nevoia organizării. Intre această forţă organizată şi colectivitatea umanitaristo-comunistă s'au purtat dese ciocniri de idei, conflicte, bătăi, lupte.

CONGRESUL DELA CLUJ

In Septemvrie 1920 se ţine congresul general al studenţimii la Cluj. La congres situaţia era aceeaşi. Pentru studenţii naţionalişti ieşeni venea ca o rază de mângâiere grupul de vreo 30 studenţi cernăuţeni cu aceeaşi credinţă ca ei.

Trei zile necontenit s'a luptat cu tărie grupul celor 50—60 studenţi, conduşi de Corneliu Codreanu, împotriva celor şase sute de umanitarişti.

Rezultatul acestei lupte a fost o strălucită biruinţă pentru naţionalişti, stabilindu-se definitiv că centrele universitare nu vor admite în sânul lor jidani.

SFEŞTANIA LA UNIVERSITATE

In toamna aceluiaş an, 1920, Senatul Universitar din Iaşi ia o măsură care dovedea faţă de toată lumea,

ce fel de sentimente nutrea acest organ profesoral.

Se hotărăşte deschiderea Universităţii, *fără creştinească sfeştanie*. Tendinţei de a pune Universitatea pe această linie anticreştină îi trebuia un răspuns eroic.

Aceasta cu atât mai mult cu cât problema sfeştaniei la Universitate preocupase într'un mod nu tocmai creştinesc şi altădată pe unii profesori ieşeni. Dr. C. Tiron, profesor la medicină, încă în anul 1909 spunea că preotul trăeşte ca parazit din *„ceremonialul acestor taine de un ridicol uimitor"*.

Mişcarea aceata antireligioasă a continuat sistematic până după războiu, când promotorii ei credeau că a sosit timpul cel potrivit pentru a lua măsura arătată.

Cei mai mulţi dintre studenţii naţionalişti nu erau prezenţi la Iaşi.

In faţa unei asemenea situaţii Corneliu Codreanu ia hotărîrea de a se opune singur.

Iată-ne aşa dar în faţa unei situaţii impresionante. Un tânăr care se încarcă deodată cu o chestiune foarte mare şi încă neîntâmplată. Să oprească singur cursurile unei întregi Universităţi. Să se expună să fie bătut, să fie eliminat pentru totdeauna, sau chiar să fie omorît de mulţimea adversarilor.

Dar nimic nu l-a oprit. Pe deasupra împrejurărilor şi a vieţii lui, ţinea să afirme impulsurile sufletului său. Mai găseşte un camarad, pe studentul Vladimir Frimu.

Astfel în dimineaţa zilei respective îl aşază pe acesta la uşa din dosul Universităţii, el urmând să înfrunte mulţimea la intrarea principală. Se adunau studenţii şi profesorii. Incetul cu încetul tot spaţiul din faţa Universităţii era o imensă mare de capete. Agitaţie multă, bastoane mânuite cu energie, ameninţări, insulte.

In faţa acestui puhoi stătea deasupra treptelor, în dreptul uşei închise, un *om singur*. Ameninţător ca o furtună, neclintit ca o sentinelă. Nu îngăduia nimănuia intrarea în Universitate şi nici apropierea de el. Singuru-i tovarăş era un toporaş solid.

Câteva ore a durat această situaţie. In cele din urmă Corneliu Codreanu, luat cu asalt de mulţime, în frunte cu profesorul Müller, a căzut.

Devenise o biată minge purtată de hoardele comuniste în pumni, dintr'o parte în alta, până când a fost aruncat afară din Universitatea pe care cu atâta vitejie o apărase.

Biruinţa a fost totuşi a lui, Senatul Universitar văzând la ce conflicte grave duce hotărîrea luată, după o închidere de trei zile a Universităţii, se *face serviciul religios* şi se încep cursurile. A doua mare victorie din sânul Universităţii a fost câştigată cu mari riscuri personale de către studentul Corneliu Codreanu împotriva unei lumi întregi.

In atitudinea lui dela Cluj găsim *victoria ideii naţionale*, în cea dela Iaşi, *biruinţa ideii creştine*.

ATENTATUL DELA SENAT

Mişcarea comunistă încerca să-şi impună voinţa ei în statul român şi 'n acelaş timp să dărâme actuala

lui organizare, prin teroarea care este indispensabil legată de ea, împreună cu maşina infernală, iar un mijloc de luptă propriu comunismului. Un atentat de acest fel se întâmplă în Senatul ţării, atentatul ale cărui victime au fost români de mare valoare şi al cărui autor a fost jidanul Max Goldstein, având legături şi cu studenţii comunişti din Iaşi.

La arestarea unuia din aceştia se întâmplă un fapt caracteristic. Studenţimea ieşană declară grevă solidarizându-se cu el şi cerând eliberarea. Chiar unii profesori s'au alăturat acestei atitudini lucrând din răsputeri prin tot soiul de intervenţiuni pentru eliberarea lui.

Intrucât „grevişti" comunişti luau toţi masa la cantina studenţească, subvenţionată de statul împotriva căruia luptau, Corneliu Codreanu cu colegii lui s'a hotărît să nu le mai îngăduie intrarea la masă.

Atunci îl vedem din nou înfruntând gloatele roşii flămânde, la cantina studenţească. Insuşi Rectorul Universităţii, profesorul N. Leon, a venit la cantină pentru a interveni să fie lăsaţi la masă comuniştii.

„Cine se solidarizează cu acel ce încearcă să dărâme statul nostru, nu are dreptul să se bucure de hrana poporului românesc", a fost răspunsul prompt al lui Corneliu Codreanu.

A doua zi greva a încetat.

GARDA CONŞTIINŢEI NAŢIONALE

Mişcarea de reacţiune românească nu se ducea numai în Universitate. Dimpotrivă, fiind [illegible]

mai curând dintr'o înjghebare cetăţenească ce a luat fiinţă în anul 1919, luna Mai, sub numirea de „Garda Conştiinţei Naţionale" de sub preşedinţia lui Constantin Pancu, meseriaş.

Această organizaţie ţinea mici întruniri în str. Alexandri No. 3 şi avea un organ propriu de răspândire a năzuinţelor ei, numit „Conştiinţa".

Căpitanul alături de tatăl şi bunicul său.

Studentul Corneliu Codreanu, care ducea după cum am văzut lupta aproape singur în Universitate, s'a înrolat în această gardă, devenind prin puterea lui dinamică unul din stâlpii şi conducătorii ei.

Comunismul luând avânt tot mai puternic în toată Moldova şi Bucureşti, cu tendinţa evidentă de a proclama o revoluţie, membrii Gărzii Conştiinţei Naţionale con-

ştienţi de răspunderea lor, au început a ieşi pe teren. Deasemenea au început a se organiza şi 'n alte oraşe cum a fost la Huşi şi Chişinău. Intervin ciocniri dese între comunişti şi membrii acestei organizaţii naţionale.

GREVA DELA R. M. S. ŞI C. F. R.

La 11 Februarie 1920 comuniştii dela R. M. S. Iaşi declară grevă şi arborează deasupra instituţiei steagul roşu.

Corneliu Codreanu în fruntea unui grup de lucrători români şi membrii ai Gărzii Conştiinţei Naţionale, merge la regie, arborează steagul treicolor şi înlocuieşte la lucru pe toţi greviştii. Greva a eşuat, comuniştii capitulând.

Dar aceasta era numai o verigă din lanţul pregătit de către sămănătorii de anarhie roşie. Peste o lună de zile se declară o altă grevă la atelierele C. F. R. Niculina, unde iarăşi fâlfâie în vânt steagul roşu.

Demonstraţia românească a fost acum mai puternică. Peste cinci mii de cetăţeni din Garda Conştiinţei Naţionale au mers la ateliere, unde studentul Corneliu Codreanu s'a urcat până în vârful unui horn de fabrică pentru a înfige steagul românesc în jurul căruia totdeauna Românii vor face zid de foc.

Iaşul juca un rol important în desvoltarea acţiunii comuniste.

Primul motiv al acestui rol urît consta în marele număr de jidani cari locuiesc aici. Este ştiut că

peste 75% din populaţia oraşului e jidovească. Al doilea motiv consta în năvălirea Universităţii de către elementele bolşevizante, cari aveau conducători chiar pe unii profesori. Cunoscându-se rolul pe care îl au şcolile înalte în directivele de orientare ale unui neam, şi mai adăugând faptul că tot la Iaşi erau o mulţime de ateliere, unde îşi duceau traiul necăjit mulţimi mari de muncitori, în mijlocul cărora se sădea mereu germenul instigaţiei, speculându-se firească sărăcie şi neorânduială lăsată de un război greu, ne putem uşor închipui ce nod principal prezenta Iaşul.

Acest nod a fost izbit în toată tăria de acţiunea dusă în mod vijelios de către studentul Corneliu Codreanu, fie în mediul cetăţenesc prin mijlocirea Gărzii Conştiinţei Naţionale, fie în Universitate, prin puterea proprie.

In modul acesta Corneliu Codreanu a contribuit imens, ca un simplu student, tânăr şi neîncurajat de de nimeni, la distrugerea unei mişcări care periclita grav însăşi temeliile statului nostru, în ceasurile dintâi ale existenţei sale. A ajutat guvernul ţării, de a putea lua unele măsuri energice, bazându-se pe sufletul naţional, pus în gardă faţă de primejdia bolşevică. Guvernul Generalului Averescu, bazat pe reacţiunea maselor româneşti faţă de această ideie de import, luă aspre măsuri de înlăturare a acestui pericol.

INCEPUTURI DE ORGANIZARE STUDENŢEASCĂ

Energicul început al mişcării naţionaliste călăuzită de instinctul sănătos de conservare şi existenţă,

după doi ani de lupte şi frământări în haos şi desordine, fără firul călăuzitor al unui plan determinat şi trecând peste nenumăratele conflicte provocate de obrăznicia fără margini a tuturor înstrăinaţilor, începe să se organizeze.

Studentul Corneliu Codreanu, cunoscând că fără o organizare temeinică, strânsă în cercul disciplinei şi avântul credinţei nu există forţă, a pornit o activitate sistematică în acest sens.

Prima organizaţie naţionalistă studenţească a fost cercul studenţilor din Fălciu, „Ştefan-Vodă". Odată înfiinţat acest cerc, pe lângă activitatea lui de luptă naţionalistă, a încercat o grupare a tuturor forţelor în jurul său. In convenirile cari aveau loc în strada Suhupan Nr. 4, s'au stabilit legături frumoase cu studenţii olteni şi dorohoieni.

Un fapt demn de amintit, tot la capitolul acesta ai începutului organizării naţionaliste, este strânsa legătură pe care conducătorii acţiunii din Iaşi au avut-o cu grupul restrâns al studenţilor naţionalişti din Cernăuţi. Cele două Universităţi moldoveneşti mergeau mână în mână într'un front comun.

ELIMINAREA LUI C. CODREANU

In Mai 1921 intervine un fapt mai deosebit în viaţa de student a lui Corneliu Codreanu. Senatul Universitar, găsind în el o piedică contra atmosferii pe care o dorea creiată în Universitate şi motivând hotărirea lui pe desele conflicte provocate de către

acest student care tulbura liniştea instituţiei şi mai ales pe chestiunea unei corecţiuni aplicată lui C. R. Chiulea, directorul ziarului Opinia — pentru repetate atacuri contra mişcării şi contra familiei Codreanu — *a decis eliminarea lui din Universitate pentru totdeauna.*

Această eliminare fără niciun fel de judecată sau cel puţin cercetare, pune în conflict Rectoratul, cu Facultatea de Drept.

La adresa Rectoratului, No. 776, din 4 Iunie 1921, prin care se aduce la cunoştinţa Facultăţii hotărirea de eliminare, se întruneşte consiliul Facultăţii în ziua de 6 Iunie căre, în urma unor serioase motive, *„consideră ca neavenită hotărirea Senatului privitoare la studentul Corneliu Zelea-Codreanu şi va lua însaşi în cercetare conflictul".*

Printr'un alt proces-verbal din 11 Iunie 1921 *„Consiliul îşi menţine în totul hotărirea sa din şedinţa dela 6 Iunie privitoare la studentul Zelea-Codreanu"* [1]) şi-l înscrie la examenele de sfârşit de an.

Problema organizării massei studenţeşti naţionaliste rămâne mai departe ca o chestiune axială. Facultatea de Drept devine centrul acestui focar. La alegerile studenţeşti din acest an dela această Facultate, ajunge în fruntea studenţimii un comitet naţionalist, având ca preşedinte pe Corneliu Codreanu.

In amfiteatrul Facultăţii se pornesc în toamna lui 1921 o serie de discuţiuni cu caracter ştiinţific căutând să se arate primejdia jidovească şi bolşevică.

Efectul acestor convenîri s'a putut verifica mai

[1]) Mişcările studenţeşti şi cauzele lor — de A. C. Cuza.

ales prin mulțimea studenților basarabeni cari au devenit înflăcărați soldați a ideii naționale. Era un mare salt înainte, și 'n acelaș timp un îndemn de a continua pe acest teren.

In anul următor, 1922, opera de organizare studențească se perfecta culminând în „Asociația Studenților Creștini", înființată tot de studentul Corneliu Codreanu, organizație care îngloba în cadrele ei întreaga studențime naționalistă din Iași. In timpurile cari au urmat, această organizație s'a încărcat de glorie.

Pe terenul faptelor constructive pomenim aici Căminul Cultural Creștin, măreața clădire care împodobește Râpa Galbenă.

După trei ani de frământări continue, străduindu-se să trezească sufletul românesc și să-l călăuzească pe drumurile cele bune care să-l scoată din anarhia comunistă, organizând, însuflețind și muncind, Corneliu Codreanu a părăsit Universitatea, licențiat al Facultății de Drept, Iunie 1922.

In Septembrie 1922, ajutat din punct de vedere material de camarazii săi de luptă, a plecat să-și desăvârșească studiile la Berlin, înscriindu-se la Economia Politică.

Aici nu stă mult și din cauza greutăților financiare se transferă la Iena, unde rămâne până în Februarie 1923.

INTINDEREA MIȘCĂRII

Instinctul sănătos și orientarea precisă luată de studențime în mijlocul avalanșei de idei anacronice, a

trezit un val puternic de simpatie între intelectualii români cu suflet curat și a pătruns cu repeziciune și în massele poporului. Sufletul românesc își căuta noul echilibru și 'n special un drum sigur de acțiune pozitivă.

10 DECEMBRIE 1922

Sub pecetea aceasta a unui sentimentalism general de trăire românească ar începe anul universitar 1922.

In primele zile ale lui Decembrie isbucnește la Cluj o mișcare puternică, aprinsă de scânteia unei probleme mici în aparență: jidanii disecau pe cadavre creștine. In 4 și 5 Decembrie mișcarea ia proporții la Iași și Cernăuți ca în cele din urmă să între în hora aceasta și Universitatea din București.

In ziua de 10 Decembrie delegații studențimii dela toate Universitățile, adunați la București, pregătesc un memoriu cuprinzând mai multe puncte, în fruntea cărora figura „Numerus Clausus" adică un număr anumit de jidani atât în școli cât și în alte instituții publice. După aceea se cerea scoaterea jidanilor din armată și magistratură. Apoi interzicerea de a diseca pe cadavre creștine și alte chestiuni mai mărunte profesionale.

In preajma evenimentelor cari își profilau pe orizont aparițiunea lor, Corneliu Codreanu nu mai putea rămâne în străinătate. Simția că locul lui este în țară, în fruntea răsmeriței sufletești de simțire românească, pe care în mare măsură o determinase,

pentru a o conduce spre ascensiunile ei. Aceasta cu atât mai mult cu cât își dădea perfect seama că dezideratele studențești sunt de natură generală românească, postulate ale vremii, cari nu se pot realiza decât, pe cale mai lungă, de o nouă educație morală și politică, pătrunsă de nevoile românești.

Involburarea de sentimente, produsă de furtuna începutului, trebuia prinsă într'o mare organizație românească, în măsură să ajungă la conducerea țării.

L. A. N. C.

Vine în țară prin Cernăuți unde se oprește puțin și unde confecționează primele steaguri ale „Ligii Apărării Naționale Creștine" care-și ia ființă, după o lună, la 4 Martie 1923, la Iași.

Rolul lui Corneliu Codreanu la înființarea acestei organizații a fost mare. Atât preparativele în vederea nașterii ei cât mai ales după înființare, deplasările în vederea organizării temeinice, ne dovedesc cu prisosință contribuția avută.

„Zeci de mii de români cu dragoste de neam, „de prin toate orașele și cătunele țării, au îmbrățișat „cu căldură această organizație, arătând prin aceasta „că există conștiința pericolului și poporul nostru caută „înfrigurat mijloace de apărare".

Impotriva frumosului curent de trezire românească, ce începea acum să sguduie toate straturile societății românești, împotriva protestelor celor cu un cuvânt autorizat în țara noastră, trecând peste conflictele ce se iveau zilnic între autorități și studenți, —

ca mijloace de ultimă posibilitate, pentru a se auzi voința acestui neam, — guvernul liberal de atunci, la ordinul străinilor, a modificat articolul 7 al vechii Constituții, care *nu îngăduia decât străinilor de rituri creștine* [*dobândirea împământenirei*, acordând jidanilor drepturi egale.

VOTAREA CONSTITUȚIEI

Operațiunea votării s'a făcut sub paza armatei, repede și destul de discret, tocmai pentru a nu da naștere la mișcări de opoziție. Votată în 26 Martie la Cameră, în 27 la Senat, în 28 a fost promulgată, opinia publică găsindu-se în fața faptului împlinit. In multe părți ale țării s'au făcut manifestații împotriva acestei nelegiuiri comise de către cei chemați să apere interesele românești, dar cea mai energică a fost la Iași sub directiva generală de conducere a lui Corneliu Codreanu. Studențimea adunată la Universitate a protestat cu vehemență, declarând fără efect această constituție care impunea poporului român sinucidere sigură.

PRIMA ARESTARE A LUI CORNELIU CODREANU

După manifestația care a urmat într'un sentiment de unanimă revoltă, se lansează mandat de arestare împotriva inițiatorului, și după o curioasă serie de peripeții, Corneliu Codreanu este pentru întâia dată arestat în 29 Martie. Este închis la penitenciarul din str. Păcurari, numit „Poarta Verde", unde azi este Căminul și

Cantina Studenţească. A stat numai 7 zile după care timp a fost eliberat. Este interesant de relevat că a stat în acelaş loc unde stătuse şi fostul ministru Constantinescu.

In luptă se găseau acum net definite două forţe inegale. Aveam deoparte întreaga înstrăinare a politicianilor conducători, conduşi la rândul lor de străini, având sub ordine întreg aparatul de stat, iar în cealaltă parte, o curată simţire românească, puţin organizată, al cărui puternic dinam era studenţimea. In faţa loviturilor primite, moralul tinerilor luptători scădea. Obligaţi să lupte şi cu nevoile vieţii, fiind eliminaţi din cămine, şi cu presiunea propriilor lor părinţi care nu vreau să înţeleagă cum îşi pot pierde copiii lor anii de şcoală, şi cu vexaţiunile autorităţilor şcolare şi de stat, cedau încetul cu încetul. In primăvara lui 1923 Universităţile din Cluj, Bucureşti şi Cernăuţi cedează, studenţimea intrând la cursuri sub paza baionetelor soldatului român.

Era un moment greu. Peste sufletele luptătoare începea să plutească un nor de neîncredere, rece şi pătrunzător O grevă în descompunere, Universităţi sub baionetă şi cursuri ţinute sub paza armatei.

CONGRESUL DELEGAŢILOR STUDENŢIMII LA IAŞI

ŞEDINŢE IN PĂDURI ŞI MĂNĂSTIRI

In vederea măsurilor necesare de luat pentru toamna viitoare, cât şi pentru o cât mai strânsă coor-

donare a luptei studenţeşti din cele 4 centre universitare şi pentru unele analize sau puneri la punct, se hotărăşte ţinerea unui congres al delegaţilor studenţimii la Iaşi în zilele de 22—26 August.

Guvernul nu numai că opreşte acest congres, dar ia prin organele subalterne cele mai abjecte şi criminale măsuri cunoscute. Impotriva tuturor împrejurărilor congresul s'a ţinut, călăuzit fiind, în acţiunea lui, de voinţa neclintită a lui Corneliu Codreanu.

In prima zi a congresului urma să se facă un parastas pentru studenţii morţi în războiu, la Mitropolie. Congresiştii, având în mijlocul lor pe profesorul Ion Găvănescul, s'au îndreptat spre biserică. *Aici au avut surpriza plină de sacrilegiu de a vedea legate cu lanţuri porţile Mitropoliei, în dosul cărora sta poliţia şi armata pentru a împiedeca intrarea în biserică.*

Trecând întâmplător pe acolo bătrânul preot Ştiubei, studenţimea a îngenunchiat în stradă, sub privirile satisfăcute şi batjocoritoare ale jidovimii şi l-a rugat să facă vreo câteva rugăciuni. De aci s'a îndreptat spre Universitate, unde se hotărîse ţinerea şedinţelor. Aici le era rezervată o altă surpriză: clădirea Universităţii fiind înconjurată de armată, poliţie, procuror, etc. Se produce un conflict puternic între cele două tabere, al cărui punct culminant a fost încercarea din partea lui Corneliu Codreanu de a sparge uşa Universităţii cu securea. Ne reuşind acest lucru, congresiştii au spart geamurile şi au pătruns înăuntru, unde s'a şi ţinut prima şedinţă până la 11 noaptea. Studentul Corneliu Codreanu, care trebuia necondi-

ţionat arestat, a ieşit prin cordoanele ce erau afară şi aşteptau, schimbându-şi costumul lui naţional cu un coleg îmbrăcat civil, care a şi fost oprit.

Căpitanul (X) şi delegaţii studenţimii la Congresul dela Iaşi (în pădure).

A doua zi şedinţele s'au ţinut la 3 kilometri afară din Iaşi, la Mănăstirea Cetăţuia în sala Divanului. Pentru ajungerea neobservată aici, mai mulţi s'au travestit

Corneliu Codreanu trecea printre poliţişti în haine de mecanic murdar de funingine şi uleiu, încât nici chiar

Delegaţii studenţimii la Congresul dela Iaşi. În mijlocul lor Căpitanul (X) travestit în fochist.

congresiştii nu-l cunoşteau. Şedinţele zilei a treia s'au ţinut într'o pădurice de lângă închisoarea Galata, după

toate regulile de război, cu observatori, curieri şi avantposturi. Ziua a patra a primit pe congresişti în casele doamnei Ghica la câţiva paşi de Universitate. Cu toată împotrivirea guvernului şi vigilenţa autorităţilor, congresul s'a ţinut. Chiar dacă şedinţele lui s'au desvoltat în mănăstiri şi păduri. Comitetele studenţeşti hotărăsc la congres următoarele:

1. Continuarea şi salvarea mişcării naţionale, lupta studenţească trebuind să fie dusă înainte cu orice jertfe. Continuarea grevei şi o luptă activă. Un comitet permanent de delegaţi la Bucureşti.

2. Reorganizarea centrelor studenţeşti pe baze pur naţionale, membrii cărora sub nicio formă neputând fi jidani.

3. Proclamă 10 Decembrie 1922 zi de sărbătoare generală studenţească şi alte chestiuni de ordin intern studenţesc.

Acestui congres studenţesc îi urmează în scurt timp un congres de masse al L. A. N. C. la Câmpulung Bucovina 17 Septembrie 1923. In fruntea organizatorilor se găsea şi Corneliu Codreanu cu un grup de studenţi.

Fără energia lui Corneliu Codreanu acest congres nu s'ar fi putut ţinea.

ÎNCHISOAREA VĂCĂREŞTI

Opaca neînţelegere pe care au întâlnit-o în locurile unde grija pentru neamul românesc trebuia să fie singura preocupare, sentimentul unei complete izolări, reaua credinţă, venalitatea şi corupţia a tot stăpânitoare în clasa conducătoare, a produs asupra sufletelor tinere o impresie de amărăciune şi de disperare.

Toate sforţările celor patru ani de învălmăşală, în care eroismul tânăr se lega cu acela din tranşee, se vedea o jertfă în pustiu. Glasul conştiinţei înăbuşite, care aspira la puţină dreptate şi stăpânire românească, părea că se înnoadă într'o resemnare soră ca moartea. In zadar a fost lupta, degeaba revărsarea bogată a jertfei. Anii de grevă s'au pierdut în van, renunţările materiale aşişderea. Credinţa care a prins rădăcini atât de promiţătoare, părea că va fi înfrântă de tăişul baionetei şi al ticăloşiei.

Ce era de făcut?

Capitularea şi genunchiul plecat în faţa străinilor şi înstrăinaţilor plini de trădare, ori jertfă, linie de onoare şi atitudine eroică? Cumpăna stătea acum în echilibru. Care talger avea să primească greutăţile? Momentul era hotărîtor. Nu era glumă.

Va porni mişcarea pe drumul riscurilor şi al onoarei, sau pe acela al renunţării şi al compromisurilor? Mare popas şi mare examen.

Hotăritor.

Şi hotărirea a venit ca un fulger.

Şapte oameni s'au ridicat gata de moarte. Porneau să nu se mai întoarcă. Le scriem numele: *Corneliu Zelea-Codreanu*, Ion Moţa, Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Tudose Popescu şi Vernichescu îşi luau asupra lor o răspundere epocală şi într'un mod indirect răspunderea întregii mişcării. *Cu ei biruia, sau murea cu ei!*

Actul acesta împodobit cu sacrificiu de viaţă este cunoscut sub numele de „Complotul dela Bucureşti". Strălucirea lui a fost întunecată de o *trădare*. Unul dintre cei şapte a trădat, Vernichescu. In urma trădării lui au fost arestaţi, în ziua de 9 Octombrie 1923, cei şase complotişti şi studenţii: C. Dănulescu, Dragoş, Bandac, Breazu, împreună cu profesorul Ion Zelea-Codreanu. Aceşti patru din urmă, fiind eliberaţi după două luni de zile. Asupra complotului şi a celor ce au urmat lăsăm să vorbească actele, însemnările ziarelor şi ale oamenilor cari au ţinut să-şi dea o părere. Ce voiau aceşti tineri în fruntea cărora se găsea Corneliu Codreanu? Iată ce spune actul lor de acuzare:

„Sunt acuzaţi... că în anul trecut 1923 prin sfătuire au luat întreaga hotărire şi au pus la cale între dânşii, a aţâţa războiul civil, ridicând pe locuitorii creştini a se înarma contra acelor evrei şi a săvârşi omoruri într'unul sau mai multe oraşe, spre pregătirea

executării cărora, au pregătit acte materiale prin strângeri de arme, crimă prevăzută şi pedepsită de art. 81 al. II şi 79 al. I, prima parte din codul penal". Acuzarea era însoţită de această expunere a procurorului general:

„Războiul mondial a sguduit din temelii întreaga noastră organizaţie socială şi pe lângă efectele sale dezastruoase în toate ramurile noastre de activitate, el a produs o profundă perturbare şi în viaţa universitară; de unde mai 'nainte studenţimea se ocupa numai de şcoală şi fiecare student urma cursurile regulat, căutând a-şi face mai repede o carieră, apoi eşind în viaţă să contribue fiecare după puterile lor la întărirea patriei şi a neamului faţă de atacurile străine; astăzi o mentalitate curioasă a cuprins minţile acestei studenţimi, care va fi conducătoarea de mâine a ţării; şcoala a trecut pe planul al doilea şi agitaţiunile sunt ocupaţiunile ei de predilecţie.

„Studenţimea creştină se ridică contra celei evreeşti şi fiindcă se găseşte la unele facultăţi în minoritate faţă de aceasta şi cere introducerea la facultate a restricţiunei „Numerus Clausus" pe baza căreia să nu se permită tuturor evreilor, cari au terminat cursurile secundare, să aspire la o cultură superioară, deşi ei au acest drept după legile ţării şi tratatele încheiate, înlăturând pe această cale piezişă pe evrei dela viaţa socială a ţării.

„Astfel se manifestă studenţimea în toate colţurile României Mari, încă dela începutul anului 1922, ţinând diferite congrese la Bucureşti, Iaşi, Cluj şi Câm-

polung-Bucovina, în cari pe lângă revendicările culturale adaugă şi altele cu caracter antisemit; aceste agitaţiuni sunt întreţinute de un mic număr de studenţi care se cred îndrituiţi a interveni în conducerea treburilor acestei ţări, printre cari se găsesc acuzaţii: şi în special Corneliu Z. Codreanu şi I. I. Moţa.

„Spre fericirea ţării însă studenţimea s'a recules repede şi revenindu-şi din rătăcirea ce o cuprinsese, ea reintră liniştită la cursuri şi nu mai dă ascultare celor câţiva agitatori, cari nu voiau să se dea bătuţi.

„C. Z. Codreanu şi I. I. Moţa, două firi violente, care cu niciun chip nu voiau să capituleze, în această stare de revoltă sufletească, văzând că toate mijloacele încercate nu le-au reuşit, ei hotărăsc împreună să transforme mişcarea studenţească într'una violentă, în care să intereseze întreaga populaţie pe care să o aţâţe şi să ridice pe creştini în contra evreilor. Odată această rezoluţiune luată ei încep să-şi caute ajutoare pe care să-i asocieze la planurile lor... După mai multe discuţiuni se opresc la hotărirea de a omorî mai multe personalităţi financiare evreeşti marcante, ca bancherii Mauriciu şi Aristide Blank, Eli Berkovici şi alţi evrei de vază ca Stern, Filderman, Honigman, Rosenthal (director la ziarul Adevărul) cum şi a creştinilor C. Mille şi Costaforu pe care ei îi socoteau că sunt cumpăraţi de jidani şi se găsesc puşi în serviciul lor, numindu-i „jidăniţi", apoi mai cuprinde în această hotărire a lor de a omorî şi pe mai mulţi membrii din guvernul ţării ca: dl Alex. Constantinescu, Banu, Gh. Mârzescu şi alţii, pe care îi socoteau prin cuvântările

şi dispoziţiunile luate ca ostili aspiraţiunilor lor; această rezoluţie având caracterul unei pedepse şi a unei ri-

Căpitanul şi cu ceilalţi studenţi închişi la Văcăreşti.

poste la persecuţiunile ce li se făcea" [1])

După 6 luni de închisoare, sunt judecaţi de către

[1]) Publicat în ziarul Unirea, an XIII Nr. 3.

juraţii din Ilfov în 29-30 Martie 1924. Procesul a fost o revelaţie. In loc de retractări şi atitudini dubioase: *linie de onoare, răspundere şi recunoaştere.* Au justificat aşa cum sufletul de luptători tineri îi îndemna, dar n'au retras nimic.

„Introduşi în sală „complotiştii" toţi în costum naţional păşesc hotărît, sunt calmi şi senini. Primul interogat e Corneliu Codreanu, dela Iaşi. Vorbeşte clar hotărît, curgător privind juraţii în faţă cari involuntar dădeau când şi când din cap în semn de aprobare. Declaraţiile lor cavalereşti au cucerit dela început. Cele spuse de Codreanu şi Moţa... constitue o luminoasă şi documentată pagină în istoria românismului şi a pericolului jidovesc".

Apărarea a fost strălucită. Arareori le-a fost dat avocaţilor (cari s'au îmbulzit să apere) să vorbească cu sufletul mai deschis şi mai fără grije ca de data aceasta. Aici se punea problema unei noui credinţe care aşteaptă dela neamul românesc, prin juraţi, posibilitatea de a creşte sau de a se ofili în temniţă. Legile au rămas deoparte.

Momentul de adevărat sublim din cursul apărării a fost apariţia marelui creştin şi savant prof. Dr. N. Paulescu, care a cetit următoarea declaraţie, ascultată de inculpaţi şi asistenţi în picioare într'o tăcere religioasă:

„In numele dlui A. C. Cuza, în numele meu, în numele tuturor profesorilor dela toate universităţile româneşti, cari simt şi gândesc la fel cu noi, viu să vă declar că adânca şi hotărîta noastră convingere este că *procesul acesta nu e al acestor 6 studenţi, azi pe*

banca acuzării, nici al întregei studenţimi româneşti, ci e procesul neamului nostru întreg împotriva altui neam străin, ce ne-a năpădit ţara şi vrea s'o stăpânească!

„Lupta deslănţuită de studenţii noştri, e asemenea luptelor lui Horia şi ale lui Tudor Vladimirescu şi una şi alta, ducând jertfa pe altarul neamului, pentru a curăţi de pe gâtul lui neamuri aleane, cari îl umileau şi îl jefuiau. Pentru această luptă, mai bine zis pentru pregătirea unei astfel de lupte, studenţii au fost arestaţi, ţinuţi în închisoare 6 luni de zile şi acum sunt aduşi înaintea Dvs., dlor juraţi, ca să-i aruncaţi în temniţă pe ani de zile prin votul Dvoastră, dacă el ar rosti asupra lor cuvântul: „Vinovaţi"! Judecata ce-o veţi aduce asupra acestor tineri, va fi scrisă în istoria sbaterilor spre mai bine a neamului nostru, cu lacrimi sau cu bucurie. Ea va însemna începutul unei renaşteri a neamului nostru în ţara lui şi înălţare spre neatârnare adevărată, sau pecetea neagră a robiei... Să ştiţi din rostul nostru, dlor juraţi, că naţia întreagă aşteaptă dela Dvoastră achitarea acestor tineri" [1])

Inainte de a se pronunţa juraţii, cei 6 studenţi mai spun un cuvânt prin graiul lui Corneliu Codreanu.

Transcriem aceste declaraţii din care se vede atitudinea inculpaţilor, credinţa lor şi personalitatea de comandant a şefului lor.

„Se luminase de mult de ziuă când studentul Corneliu Zelea-Codreanu a cerut din nou cuvântul. Preşedintele nu prea era dispus să i-l acorde, în cele din urmă a cedat. Şi a vorbit în numele tuturor acu-

---

[1]) Unirea An. XIII Nr. 7.

zaților... privirea îi era cruntă și glasul îi căpătase ceva din timbrul goarnelor care sună alarma.

— „Credeam orice când am păşit în această biserică a dreptății, noi cari am pus mai presus de orice, țara și neamul. Sacrificiul nostru nu prețuiește prea mult — suntem născuți într'un bordei și din milioanele de bordeie ale țării s'or mai naște români ca noi. Dar dacă am crezut că vom pleca de aici pedepsiți ca să tăiem sare în besna ocnelor, dacă am crezut că ne vom întoarce iarăși în celulele umede ale Văcăreștilor, sau ne-om căpăta libertatea să cutreerăm iarăși codrii noștri dragi, n'am crezut niciodată că în acest sanctuar al dreptății să ne fie batjocorit tot ce avem mai bun în noi: sufletul. Pedepsiți-ne — aveți puterea aceasta, — dar nu ne loviți sufletul, pentrucă aceasta nu vom permite-o noi. Și domnului procuror, care poate că a visat, căci un om conștient nu poate spune că *pe noi ne-a apucat de ceafă și ne-a adus aci, îi spun că minte*, și-l vestesc că încă nu s'a născut omul care să ne apuce de ceafă".

Sala întreagă a izbucnit în furtunoase aplauze; jurații lăcrimau, președintele ordonă evacuarea sălii.

Achitarea a venit stârnind un fior de bucurie în întreaga țară.

•

Iată și câteva gânduri cu privire la acțiunea acestor complotiști și comentarii făcute după proces.

„Cei câțiva studenți, oricât de criticabili în planurile lor tinerești, s'au dovedit inspirați de o ideologie comună, pentru care erau gata să se jertfească. Gestul

lor nesocotit și exaltat avea la bază nu o pornire criminală, ci un gând de apărare al neamului. Ei puteau fi profund greșiți în măsurile lor, cu toate acestea nu reprezentau o psihologie de rău făcători. Ce e mai interesant, însă, băeții dela Văcărești erau într'o strânsă legătură de credință cu zeci de mii de colegi de ai lor, cari la toate universitățile înfățișează întreaga noastră pătură intelectuală de mâine, cu puternice ramificații sufletești pe suprafața țării.

O singură notă caracteristică, remarcată în atitudine tinerilor acuzați: e crezul lor de iluminați, mărturisit întreg în fața judecătorilor. Ne-a fost dat să vedem proiectându-se sentimentul de jertfă în ochii limpezi ai unor băețandri, care au preferat să-și exagereze greșelile decât să ceară milostenie... Insemn aici pentru toată lumea această conduită și-mi zic că o mișcare care a putut să deie astfel de momente de abnegație nu e de disprețuit, fiindcă ne vom mai întâlni cu ea". [1])

Cauza pentru care luptau nu era numai a lor, ci „cauza românismului care nu va peri și nici nu poate fi condamnat. [2])

In tot timpul deținerii celor 6 studenți, în țară și îndeosebi în lumea universitară au fost mari manifestații de simpatie și adeziune.

Eroismul lor, nota de sacrificiu și abnegație puse în slujba credinței care-i însuflețea a ridicat probleme de conștiință și admirație neprecupețită. Se arătau

[1]) Mustul care fierbe — O. Goga.
[2]) Scrisoare de apărare către jurați — A. C. Cuza.

semnele naşterii unei noui vieţi, îndreptându-se spre ea valuri întregi de încredere. Închisoarea Văcăreşti devenise leagănul de unde izvora această viaţă.

REVENIREA LA IAŞI

CAZUL MANCIU. CĂMINUL CULTURAL CREŞTIN

După eliberarea din Văcăreşti, Corneliu Codreanu revine în Iaşul lui drag de unde plecase cu 6 luni în urmă. Primit cu sgomotoase manifestaţii de bucurie din partea vechilor camarazi de sbucium, găseşte în tabăra duşmanilor mişcării un călău pornit pe distrugere totală: *C. Manciu*, prefectul poliţiei, omul jidanilor, a lui G. G. Mârzescu şi al subsecretarului la interne, Franasovici.

Acoperit de forţe atât de puternice, unealta aceasta lucrează din răsputeri în atitudini de sbir, pentru nimicirea mişcării naţionaliste al cărei cuib viguros era Iaşul. In lipsa din oraş a lui Corneliu Codreanu, Manciu s'a pornit cu patimă contra studenţimii române.

„Injurăturile, bătăile şi arestările toate fără de niciun motiv erau tratamentul studenţilor creştini, din momentul din care Manciu a venit prefect de poliţie.

„Studenţii, cu o stăpânire de sine demnă de admirat şi o încredere în justiţie, care le face cinste, au deschis o serie de procese în contra prefectului Manciu şi a subalternilor lui pentru loviri grave, abuzuri de putere şi atentate la libertatea individuală, cu credinţa că hotărîrile justiţiei oricât ar fi de indulgente, dat fiind

moravurile noastre politice, ar constitui totuşi un suficient avertisment, de natură să oprească autorităţile abuzive de pe panta periculoasă în care s'au angajat. Acest gest al studenţimii nu a fost înţeles şi cu regret spunem că justiţia nu a răspuns speranţelor, pe care o tinerime întreagă însufleţită de cel mai cald sentiment de legalitate şi ordine şi-a pus-o în ea. Citâm două cazuri: studenta Silvia Teodorescu, lovită de către Manciu în plină stradă *cu piciorul în spate*, în str. Carol, în ziua de 11 Decembrie 1923, în dreptul casei colonelului Veisa — fapt afirmat şi depus sub prestare de jurământ de numeroşi martori — nu numai că nu reuşeşte să-l condamne pe Manciu în faţa Judecătoriei de Ocol. I Urban dar *reclamanta rămâne condamnată pentru ultragiu* întrucât judecata constată că în timpul loviriilor ar fi adresat lui Manciu cuvintele: „aceasta este o sălbătăcie". Dar mai este un caz cu deosebire tipic şi interesant, acela al studentului Lefter-Galaţi. In seara de 14 Decembrie 1923 studentul la Drept, Lefter-Galaţi, în momentul în care intra la hotelul Bejan, unde locuia, fără niciun motiv a fost înconjurat de o bandă de poliţişti şi jandarmi care împreună cu Manciu şi *din ordinul lui* l-au lovit cu tesace, bastoane, paturi de arme, picioare şi pumni, până ce *a căzut jos în nesimţire* după care târît de toţi aceştia a fost svârlit fără niciun ajutor pe o stradă laterală pe unde circulaţia era foarte rară. Studentul Lefter a făcut proces lui Manciu şi subalternilor săi, proces care s'a judecat la judecătoria de Ocol II Urban din Iaşi şi când cu toată mărturia a peste 12 martori şi cu trei

certificate medicale, ale reclamantului, Manciu a fost achitat, fără să aibă nevoie să-şi depună măcăr un singur martor de contra dovadă". [1])

Lucrarea aceasta nu are rostul de a da la iveală toate atrocităţile şi sălbătăciile comise de către Manciu. Ne vom mărgini în a descrie la timp atmosfera determinată de faptele prefectului de poliţie şi câteva întâmplări caracteristice, care vor pune în lumină perfectă pe poliţaiul dela Iaşi.

Corneliu Codreanu în serile lungi de închisoare nu a stat degeaba ci s'a gândit mereu şi a meditat mult, căutând să găsească pentru mişcarea naţionalistă drumul cel mai bun. *Pe lângă organizarea, pe care a realizat-o după cum am văzut, acum vroia să îndrepte mişcarea pe drumul înfăptuirilor.* Incercarea o făcea cu tineretul.

La gândul lui Corneliu Codreanu se adăuga îndemnul nevoilor, care învaţă mult pe oamenii pătrunzători. Şi un al treilea fapt determinant în pornirea pe drumul cel nou, era *necesitatea de a da un răspuns asupritorilor.* La veşnicile eliminări din căminuri şi la sigilarea sediilor studenţeşti, Corneliu Codreanu vine cu ideea măreaţă de a construi cu studenţimea prin braţele şi munca ei proprie un cămin la Iaşi. Acesta a fost botezat: Căminul Cultural Creştin. După o lună dela părăsirea închisorii, în ziua de *8 Mai 1924*, un grup de 26 studenţi şi 5 elevi porneau sub conducerea

[1]) In jurul morţii lui Manciu — de Nellu Ionescu, Cuvântul Iaşului 1924. Oct. 27.

lui Corneliu Codreanu la Unghenii Basarabiei să lucreze cărămida necesară căminului, pe locul donat de către un înţelegător al sufletului tânăr, D. Lascăr. In aceeaşi zi, după curăţirea locului, au făcut o sfeştanie şi au semnat următorul act: „Joi 8 Maiu 1924, ora 11.30, subsemnaţii studenţi creştini ai Universităţii din Iaşi, împreună cu gospodarii din Unghenii Basarabiei, adunaţi pentru facerea cărămizilor necesare „Casei Noastre", după sfinţirea locului de făcut cărămidă, împreună cu Părintele Andrei Tănase, am procedat împreună la facerea celei dintâi cărămizi. In amintirea acestei clipe semnăm cu toţii acest act". In fruntea semnatarilor este Corneliu Codreanu.

Lucrând, din noapte în noapte toată vara, muncă grea şi istovitoare, învăluiţi în razele fierbinţi ale soarelui, studenţimea a făcut atunci sute de mii de cărămizi. Asupra spiritului care domnea la Ungheni şi asupra situaţiei lucrătorilor iată cum se exprimă ziarul Unirea [1]) „am privit nu numai cu admiraţie şi cu încredere, dar cutremuraţi de trăinicia generaţiei care apare astăzi la orizontul României noastre! Pe căldurile lui Iulie, pe când mulţi bogaţi din ţara aceasta se duc la mare sau la munte, ... desbrăcaţi până la brâu, cu spinarea arsă de soare, cu broboane de sudoare curgând peste frunţile senine, studenţii români lucrează muncă de salahori pentru ca să poată asigura neamului lor o soartă mai bună. Dar mâncarea vă este suficientă? cu surâsul pe buze mi-au răspuns: câte odată avem,

[1]) An. XIII, Nr. 21.

câte odată nu avem, au fost zile când am mâncat numai pâine cu măsline. In unele din zile însă n'am avut nici măcar o fărâmitură de pâine şi nici cinci bani, aşa că am răbdat toată ziua de foame. N'am mâncat absolut nimic. Onoare ţie, studenţime românească, batjocorită, scuipată şi bătută de cei răi, uitată de cei buni. Onoare ţie *generaţie nouă* care din mijlocul tuturor suferinţelor pe care nimeni nu le vede, te ridici cu surâsul pe buze şi cu seninătate pe frunte".

„Aceste idei şi această acţiune dovedesc o prefacere adâncă în sufletul acelora care mâine vor fi conducătorii naţiei româneşti. Dela asemenea conducători suntem în drept să aşteptăm o nouă Românie", scria profesorul A. C. Cuza.

Repetăm că ideea construirii căminului şi toată revărsarea de muncă, ridicată până la gradul unei religii şi propovăduită cu fanatism în ciuda atitudinii generale îşi avea izvorul în sufletul şi veşnica îmbărbătare a lui Corneliu Zelea-Codreanu. In toamna aceluiaş an, 300.000 cărămizi arse gata, aşteptau să se cimenteze în zidurile clădirii. O muncă tot aşa de încordată a fost depusă pentru ridicarea tuturor murdăriilor, aruncate de ani de zile pe locul care trebuia să se ridice căminul în Iaşi. Cele peste 1500 care de pământ şi murdărie ridicate de acolo sunt dovadă.

Acolo unde lumea veche cu gospodăria şi spiritul ei, nu era în stare să depoziteze decât gunoae, generaţia de muncă a lui Corneliu Codreanu ridica din pământ până la acoperiş, palat care să vorbească şi celor de acum şi celor ce vor veni. Aceasta este înalta semnificaţie a căminului. Lucrarea aceasta a fost piatra de încercare pe calea faptelor pentru generaţia studenţească dela 1922, pornită să-şi croiască singură drum în viaţă, după zădărnicia tuturor cererilor ei drepte, adresate celor mai mari. Această clădire, care se ridică acum impunătoare în Iaşul înstrăinării noastre, dovedeşte puterea de creaţie a tineretului călit în aspra şcoală a naţionalismului şi a disciplinii lui Corneliu Codreanu. Colaborarea neamului românesc la acest cămin a fost frumoasă, până şi românii stabiliţi în America au contribuit cu sume frumoase la ridicarea lui. Sforţarea comună a tuturor românilor era cea mai sigură dovadă şi în acelaş timp încurajare pentru iniţiator, că se găsea pe drumul cel bun, pe drumul cerut de neam pentru a-şi vindeca rănile sufleteşti de care suferea. Totuşi Căminul Cultural Creştin rămâne opera Căpitanului. Lui i se datoreşte. El a venit cu această soluţie unică prin măreţia şi cutezanţa ei atunci în lumea studenţească. Că nu erau unelte, că nu erau bani, că nu se cunoşteau imensele greutăţi ce stăteau în cale, că mulţi erau potrivnici, că iniţiatorul era socotit nebun, ce contau toate acestea în faţa eroului cu sufletul mare, în socotelile căruia niciodată nu avea ce căuta materia, lucrurile mărunte şi judecata celor mulţi.

Lucrările căminului au stârnit un nou val de simpatie pentru mişcarea naţională. Toată ţara privea cu dragoste şi încrederea spre tinerii dela Ungheni. Evident că acest lucru nu convenea autorităţilor înstrăinate. In special poliţaiul Manciu spumega furios. Acţiunea constructivă a lui Corneliu Codreanu îi scăpa

de sub mână şi se vedea învins. Totuş nu se da bătut. Întrucât studenţii lucrători dela Ungheni, aveau nevoie de hrană, s'au gândit să-şi cultive tot ei cele necesare. Au închiriat astfel o grădină a D-nei Ghica în Iaşi str. Carol, pentru zarzavaturile necesare. In modul acesta cei cari nu puteau merge la Ungheni, sau când se găseau în Iaşi, mergeau mai cu seamă dimineaţa şi lucrau în grădină. In dimineaţa zilei de 31 Maiu, pe când studenţii şi elevii în număr de 63 erau adunaţi pentru lucru, apare Manciu cu un pluton de jandarmi şi poliţişti, urlând cum îi era obiceiul, insultând şi brutalizând. Sub pretextul că făceau un „complot", au fost arestaţi toţi în frunte cu Corneliu Codreanu care era printre ei şi care a fost legat cu mâinile la spate şi duşi la chestură spre marea bucurie a jidanilor. Aici a început obişnuitul tratament acordat studenţilor naţionalişti. Bătăi la tălpi până la leşin, fălci sdrobite şi urechi sparte. Se întreceau poliţiştii în frunte cu Manciu la schingiuiri. Ceeace era şi mai grav e faptul că luau parte, asistând la aceste brutalităţi, şi ofiţeri ai armatei. Din această „luptă" a bravului poliţai Manciu însemnăm ca victime pe însuşi Corneliu Codreanu, bătut la arestarea lui în grădină şi la poliţie. Apoi elevul de liceu Râpă Ilie, grav lovit în cât certificatul medical al D-nei Dr. Ropală îi arată „incapacitate de lucru o săptămână". Cezar Ambrozie, toată partea stângă a obrazului tumefiată şi echimozată; poartă o leziune a timpanului, trebue văzut de un specialist în boli de urechi. Leziunile acestea au fost determinate de loviri cu un corp tare (ss. Prof. Dr. Bogdan). Tânurul Spinzi

Alexandru, ambele picioare tumefiate şi vinete, iar pavilionul urechii stângi este umflat" [1]) (acelaş Profesor). Gurguţă G. legat cu mâinile la spate şi la picioare, pus pe podea cu faţa în jos şi bătut până la nesimţire. Au mai fost bătuţi rău: Teodorescu, Olănescu ş. a.

In urma acestor barbarii s'au pornit o serie nesfârşită de proteste în contra poliţaiului Manciu. Părinţii elevilor şi studenţilor bătuţi s'au adunat şi au cerut Ministerului să le facă dreptate. Studenţimea prin Asociaţia Studenţilor Creştini a cerut Primului Procuror al Tribunalului intervenirea pentru a fi puşi în libertate cei arestaţi samavolnic la poliţie şi pentru a nu mai fi maltrataţi. Au trimis telegrame de protest şi memorii detailate Ministerului de Interne, sesizând în acelaş timp celelalte centre universitare de schingiuirile repetate în Iaşi, cerându-le solidarizarea. L. A. N. C. a convocat pentru ziua de 3 Iunie o mare întrunire cetăţenească sub preşidenţia generalului Tarnoski, unde au luat cuvântul D-nii A. C. Cuza, maiorul Dimitriu, al cărui fiu a fost bătut şi care a declarat că dacă nu-i va face justiţia dreptate şi-o va face singur, avocat Bacaloglu, apoi studentul Grigorescu în numele studenţimii spune: „De se va face dreptate în această chestiune, bine; de nu, se va găsi cineva în sânul acestei studenţimi care să nu o lase să poarte pe frunte pecetea laşităţii". Mai vorbesc meseriaşii: Ruşi, Pancu, Cristea, apoi profesorii: Ion Zelea-Codreanu, Dr. Corneliu Şumuleanu, avocat Nellu Ionescu ş. a. La sfârşit au cerut Ministerului destituirea lui Manciu, înfierând brutali-

[1]) Vezi colecţia ziarului Unirea şi celelalte ziare ale timpului.

tăţile comise, şi-au exprimat simpatie pentru acţiunea studenţească şi suferinţele îndurate, iar părinţilor îndurerati toată dragostea adunării.

Secţia ofiţerilor în rezervă a trimis Ministerului de Războiu o telegramă unde spun: „In numele celor 100 ofiţeri de rezervă secţia Iaşi, Vă supunem la cunoştinţă că prefectul de poliţie Manciu, a bătut, maltratat şi schingiuit copiii elevi de şcoală ai ofiţerilor de rezervă şi pensionari. Vă rugăm să binevoiţi a interveni către Ministerul de Interne pentru a se ordona anchetă şi sancţiuni". Semnat: General Tarnoski.

In afară de aceste infierări au năvălit pe capul Minsterului de Interne protestele ţării.

Cu toate acestea nimic nu se schimba. Niciun semn care să dea cât de câtă satisfacţie celor cari aşteptau cu infrigurare şi încredere un început de dreptate în ţara aceasta. Au urmat alte întruniri de protest din partea părinţilor victimelor lui Manciu, dar de acum încolo acesta nu mai îngăduia nici întrunirile, cu toate că erau aprobate, fapt care a determinat pe cei în cauză să se adreseze însuşi M. S. Regelui cerându-I ocrotirea. Au început din nou memoriile (cum a fost al maiorului Ambrozie şi general de divizie Ion Tarnoski, decorat cu Mihai Viteazul) cu noui rugăminţi şi noui aşteptări. Ziare mari cu sentimente româneşti, cum era Universul, relatau pe larg toate sălbătăciile pe care le săvârşea acest prefect şi în mai multe rânduri a cerut pedepsirea lui. Universul scria în unul din numerile sale: ...„reese cu prisosinţă că la Iaşi se petrec fapte straniі. Iată un prefect de poliţie

care îşi bate joc de legi, care ordonă arestări în massă după bunul său plac, care torturează studenţii şi elevii de liceu, care împrăştie teroarea într'un oraş întreg şi el însuşi e un agent provocator de dezordine! *Faptele grave săvârşite de prefectul din Iaşi nu pot rămâne nepedepsite*". In stârşit a fost delegat un Inspector administrativ să facă o anchetă. El a rămas indignat de faptele comise de către Manciu, însă raportul lui n'a fost cunoscut. In schimb li s'a găsit studenţilor vina de a se fi întrunit la ora 5 dimineaţa şi drept încheere a acestui mare episod cu sânge... după două luni de aşteptare din partea tuturora, Manciu a fost... *decorat cu Coroana României în gradul de Comandor.*

Aşa se făcea nedreptatea!

Zilele treceau şi Manciu devenea tot mai obraznic şi agresiv. Nenumăratele procese cari i s'au intentat se tot amânau sau se terminau cu achitarea lui. „In ziua de 25 Octombrie trebuia să se judece procesul studenţilor şi al elevilor maltrataţi de Manciu în împrejurările cunoscute. Manciu prin modul lui de a se comporta cu lumea a indignat pe toţi cei prezenţi. Pe această temă s'a iscat un incident: Dl avocat Dumbravă, fiind insultat de către Manciu în instanţă, a cerut ca să fie arestat pe baza art. 47 cod. penal. Spiritele erau extrem de agitate, ceeace a provocat mai multe suspendări de şedinţe. Impertinenţa celor inculpaţi a excitat publicul care cunoscând probele evidente ale culpabilităţii, în zadar aştepta sentinţa condamnatoare. In asemenea împrejurări — pronunţându-se amânarea procesului — publicul a început să părăsească sala de şedinţe.

„Cele două tabere au rămas bine distincte: la dreapta numeroşi agenţi ai forţei poliţieneşti, iar la stânga avocaţii apărării înconjuraţi de studenţi".

In această atmosferă un incident între Corneliu Codreanu şi Constantin Manciu, duce la împuşcarea mortală a acestuia din urmă şi la rănirea inspectorului Clos şi comisar Huşan care au încercat să tragă asupra lui Corneliu Codreanu.

Dreptatea era făcută!

Din prima clipă a pedepsirii lui Manciu opinia publică a fost alături de Corneliu Codreanu. Studenţimea din Iaşi, prin ziarul ei „Cuvântul Iaşului", apărut a doua zi, scria în manşetă cu litere mari:

ROMÂNII

„Acela ce de mai bine de un an de zile, pentru arginţii lui Iuda, a batjocorit şi lovit tot ce-i românesc, şi-a primit pedeapsa. Gestul colegului nostru Corneliu Zelea-Codreanu, este al nostru al tuturor. Apărându-şi onoarea, el a apărat onoarea întregei studenţimi. Studenţimea şi naţia recunoscătoare îi strigă într'un glas: Să trăiască Corneliu Zelea-Codreanu!"

Studenţimea din Cluj trimite în aceiaşi zi următoarea telegramă: „Ne unim cu toţii la frumoasa faptă a lui Corneliu Zelea-Codreanu aplicată prefectului Manciu. Vom fi gata oricând". (ss) Studenţimea clujeană.

Universul a scris: că gestul „poate să fie un act de răzbunare a unor serii de umilinţi, pe care studenţimea le îndurase... după cum poate să fie o pornire dârză şi neaşteptată, într'un moment de rătăcire provocat probabil şi de incidentele dela Ocolul I...

Corneliu Codreanu nu pare să fi concentrat în sufletul său decât întreaga durere pe care el credea că o va putea înăbuşi în sânge".

Libertatea dela Orăştie a părintelui Moţa scria: „Volnicia, abuzul ticălos de putere, lipsa oricărui respect pentru lege şi libertate cetăţenească, ne aduse cumplita întâmplare, pe urma căreia suferă din nou atâţia tineri, de care erau şi mai sunt legate atâtea nădejdi frumoase".

Ziarul *Ţara noastră* prin Al. O. Teodoreanu spune: „In atmosfera încărcată a unei lungi şedinţe, în care nervii s'au întins la extrema limită, Constantin Manciu, prefect de poliţie al Iaşilor, cade răpus de glontele palidului tânăr Zelea-Codreanu. Nefericitul avea să răspundă justiţiei pentru acte pe care acum nu ne mai e îngăduit a le pomeni. *N'a trecut nici două luni, decând comentându-le în paginile acestei reviste prevedeam tristul sfârşit, indicând celor în drept mijlocul de a-l evita".*

In *Cuvântul Iaşului* datorit dlui Nellu Ionescu găsim următoarele gânduri: ...„prea a fost abuziv, prea s'a încântat de demnitatea de prefect de poliţie, prea îşi închipuia că e eternă, prea nu a trecut prin mintea lui poruncile stăpânilor, prea a căzut victimă uşor, adulaţiunilor unei anumite prese ale cărei interese le servea cu un devotament cinic şi fără limită".

„Politicianismul liberal şi jidanii paraziţi aceştia l-au svârlit pe Manciu în groapa unde l-a trimis glonţul lui Codreanu. Din punct de vedere juridic, fapta lui Corneliu Zelea-Codreanu scapă ori şi cărei repre-

siuni, căci acel care iese întâiu din legalitate prin faptul că provoacă, nu are dreptul a se plânge de ilegalitatea faptului acelui care îi răspunde, pentrucă el însuşi renunţând la respectul legii nu are drept de garanţia ei. Opinia publică este alături de Corneliu Codreanu, ei îi plac gesturile hotărîte şi apreciind mobilul superior al acestui gest care avertizează un regim şi serveşte o idee, îl deslănţuie de considerentele obişnuite de incriminare, unor atari fapte, îl justifică în totul şi îl aprobă în special".

PROCESUL LA FOCŞANI

In urma împuşcării lui Manciu a fost arestat întreg grupul de „văcăreşteni", sub învinuirea de a fi complotat din nou şi i-au întemniţat la Galata. Aici au fost ţinuţi până la 25 Decembrie 1924, când, în urma unei greve a foamei, de 11 zile, au fost transportaţi la spital şi apoi eliberaţi, rămânând numai Corneliu Codreanu. Procesul a fost sorocit pentru 14 Martie la Focşani. Explicaţia acestei mutări a procesului la Focşani, consta în intenţia vădită a guvernului şi a jidovimei de a obţine o condamnare, socotindu-se „că interesele de partid vor înăbuşi glasul conştiinţei naţionale din sufletele juraţilor".

Numai că socoteala guvernului nu se potrivea cu voinţa neamului. Juraţii focşăneni s'au purtat de aşa natură, încât au anticipat achitarea inculpatului. Participanţii la proces, în număr foarte mare, au făcut mari manifestaţii prin oraş, dând o bine meritată lecţie jidanilor, pentru întreaga lor atitudine avută în „cazul Manciu". Ei trebuiau să înţeleagă că în ţara noastră noi nu îngăduim nici domnia lor şi nici asuprirea coadelor de topor.

LA SEVERIN

Neputându-se judeca procesul acum, se fixează după o prealabilă consfătuire la Minister — ca termen de judecată 20 Mai 1925 tocmai la Turnu-Severin. Purtat dela un capăt la altul al ţării şi din închisoare în închisoare, Corneliu Codreanu aştepta liniştit ziua judecăţii sale. Nu tot aşa de liniştit era însă sufletul românesc deşteptat la o viaţă nouă şi conştient de primejdiile care-l ameninţau. El se frământa ... Tânărul care prin puterile şi acţiunea lui a ridicat la potenţial nebănuit conştiinţa românească, era zăvorît. In clipa judecăţii lui toată această simţire românească ţinea să fie prezentă, să-şi dovedească ataşamentul, să-l ajute. Astfel ne-a fost dat să vedem la procesul dela Tr. Severin, înscriindu-se ca apărători ai lui Corneliu Codreanu aproape 20.000 oameni, din toate straturile sociale. Dela plugari la profesori universitari; meseriaşi, intelectuali, studenţi, lucrători, pensionari. Şase zile a durat procesul. Niciodată Severinul n'a fost în sărbătoare ca atunci. Fiecare tren aducea oaspeţi noui veniţi din toate unghiurile ţării. Studenţimea, în tot ce avea mai select şi reprezentativ, se mutase în acest oraş. Primirea fruntaşilor naţionalişti era un adevărat delir.

Manifestaţiile erau demne, ordonate şi totuşi de un entuziasm indescriptibil. Costumul naţional în toată frumuseţea şi varietatea lui se găsea pretutindeni. Zilele procesului au fost zile mari. La proces aceeaşi notă ca şi altădată: demnitate, seriozitate şi răspundere pentru faptele săvârşite. Apăreau în proces toţi ce şase „văcăreşteni". Printre apărători notăm pe prof. A. C. Cuza, Paul Iliescu, Vasiliu-Cluj, C. Şumuleanu, Tache Policrat, întreg baroul de Severin, baroul de Dolj, prin delegaţi, etc....

ACHITAREA

După cetirea actului de acuzare în care se vedeau numai comploturi şi după frumoase desbateri şi pledoarii, constituind un adevărat catechism de credinţă românească, *juraţii au adus un verdict de achitare. Justiţia poporului, apreciind şi judecând, s'a aşezat din nou în unison şi nivel de simţire cu neamul.* Ei simţeau că dincolo de formele strâmte ale legei se punea un proces mai mare. Procesul tendinţelor spre mai bine pentru care generaţia ai cărei reprezentanţi, acuzaţii, stă gata de jertfă. Ei au mai văzut că Manciu nu era un om, ci reprezentantul cel mai odios al duşmanilor redeşteptării noastre.

Dl Octavian Goga, în *Ţara Noastră*, făcea aceste consideraţii după achitare: „Procesul tânărului student în realitate nu e al lui. El nu s'a început acum, şi din nenorocire nu se sfârşeşte aici. E un proces colectiv

cu mii de tentacule morale, înfipte în crezul mulţimilor. Mişcarea studenţească e o izbucnire de protestare a instinctului naţional la noi, un strigăt de afirmare a adevărurilor organice ale unui neam, nesocotite de inconştienţi sau batjocorite de elemente distructive interesate".

INTOARCEREA SPRE IAŞI

Guvernul doritor de aspră condamnare s'a văzut deodată pus în situaţia destul de caraghioasă pentru el, de a fi nevoit să stea la dispoziţia miilor de participanţi la proces, fiind obligat a le pune la îndemână trenuri speciale pentru înapoiere. *Cel pe care-l doreau în întunerecul ocnelor, trecea triumfal în flori şi bucurie, dela Severin la Iaşi,* trecând şi prin Bucureşti. Pretutindeni trenul era întâmpinat de poporul care voia să vadă pe tânărul răzbunător. Moşnegi cu plete albe coborau din depărtări muntoase să binecuvinteze pe acest fecior vrednic. Copii de şcoală cu dascălii lor salutau cu înduioşare pe acela în care vedeau pe omul zilei de mâine, croitor de o soartă mai bună. Manifestaţii entuziaste cu participare de mulţimi mari s'au făcut la Severin, Craiova, Slatina, Piteşti, Bucureşti, Buzău, Focşani, Iaşi. In capitala ţării la sosirea trenului piaţa din faţa gării era o mare de capete. Cei sosiţi şi în special fruntaşii în frunte cu Corneliu Codreanu erau în pericol de strivire. Toţi voiau să-l vadă pe eroul studenţimii, să-l atingă, să-i spună o vorbă.

NUNTA DELA FOCȘANI

La sosirea trenului în Focșani, o delegație mare s'a urcat la el și l-a rugat să-și facă cununia în orașul lor. Intrucât nu au avut posibilitatea să termine procesul aici, sunt doritori să-l aibă în mijlocul lor la nuntă. Așa se hotărește ca la *14 Iunie 1925* să-și ser-

Căpitanul la procesul dela Severin

beze cununia la Focșani. Logodna o făcuse cu un an înainte, la cărămidăria dela Ungheni, în mijlocul camarazilor săi. Tovarășe de viață și-a ales pe d-ra Elena Ilinoiu, studentă, fiica unor modești și cinstiți funcționari din Iași. Menifestația de simpatie, cea mai mare pentru Corneliu Codreanu, care dovedește în același timp și proporțiile pe care le luase mișcarea națională,

a fost nunta dela Focșani. A fost într'adevăr o nuntă ca 'n povești. Peste 100.000 de oameni au ținut să ia parte; delegați din toată țara, studenți, elevi și oameni bătrâni. Sute de trăsuri formau un frumos convoi din oraș până la Crâng, o pădurice afară din oraș la câțiva kilometri, unde a avut loc petrecerea. Corneliu Codreanu a mers călare pe un cal alb, ca un adevărat voinic biruitor asupra balaurilor.

Odată cu marele entuziasm a intrat în mișcarea națională reprezentată prin L. A. N. C. patima și intriga [1]) Câțiva oameni mărunți la suflet și lipsiți de orice ideal și-au început opera lor nefastă de calomnie și șoaptă la ureche, împotriva adevăraților luptători. Aceștia au fost răniți în sufletele lor, dar nu au disperat nicio clipă. Și-au îndoit puterile de luptă încercând în același timp să arate rolul urît pe care vreau să-l joace acești dușmani ai mișcării, veniți aci cu scop, poate dinainte determinat. In alte împrejurări și altă lucrare se vor scrie odată toate aceste lucruri în mod amănunțit.

C. CODREANU IN FRANȚA

Corneliu Codreanu a atras celor în drept atențiunea asupra situației care se creiază în *Ligă* și după aceea s'a dus în Franța.

Plecat în Franța, s'a înscris la Universitatea din

---

[1]) Atitudinea ulterioară a L. A. N. C. față de Legiune este bine arătată de Ion Moța în „Cranii de lemn", în articolul „Legiunea și L. A. N. C."

Grenoble, Facultatea de drept, la doctorat, secţia Economică-politică.

A stat doi ani, cu o mică întrerupere în preajma alegerilor din 1926, când a venit în ţară spre a da sprijinul lui Ligii. A fost chiar candidat la Focşani, peste dorinţele proprii, fără a reuşi.

După alegeri s'a înapoiat imediat în Franţa dedicându-se studiilor. A terminat cei doi ani de doctorat şi se pregătea pentru susţinerea tezei, când desbinarea Ligii îl aduce din nou în ţară, acum definitiv.

Asupra traiului dus în Grenoble împreună cu soţia lui, vom însemna aici doar faptul, că a fost greu şi plin de restricţiuni materiale.

Lipsit de orice sprijin, bucurându-se doar de atenţiunea câte unui prieten bun, cum a fost regretatul Hristache Solomon dela Focşani, a fost nevoit să locuiască într'un sat unde lucra cu ţăranii. Mergea la lucru, iar doamna Codreanu se îndeletnicea cu cusături naţionale, pe care le expunea într'o vitrină spre vânzare.

Mulţumit cu puţin totdeauna, a rezistat. In timpul şederii lui acolo a tipărit şi o broşură *„Autour de la question des bourses accordées par l'Etat français aux etudiants roumains"* în care arăta cum cele mai multe sunt ocupate de către jidani, cari ne fac o proastă reclamă, punând pe scurt şi întreaga problemă semită din ţară.

REVENIREA IN ŢARĂ

Când a sosit în ţară, Liga şi mişcarea erau desbinate. Opera atâtor ani de lupte şi suferinţe se prăbuşa.

Cu gândul că în faţa dezastrului şi desnădejdii masselor se vor trezi la realitate acei în cari mai credea cu o îndărătnică încăpăţânare, încearcă cu elan de zile mari să oprească prăbuşirea, să refacă frontul şi să unească pe cei buni.

UNIRE şi PURIFICARE era cuvântul lui de ordine.

A încercat totul, dar a fost de prisos. Inverşunarea şi duşmănia pătrunsese aşa de mult, încât nu s'a putut face nimic.

Văzând că nu mai este nimic de făcut, s'a prezentat cu tot grupul „Văcăreşti", D-lui A. C. Cuza cât şi statutarilor, cerându-le amândurora de a-i elibera de unele angajamente, pe cari trecutul lor de luptă le-a determinat.

Autorul acestei lucrări, ca tânăr student şi legionar a fost faţă la această despărţire. Tocmai pentru aceasta nu mă pot opri de a nu însemna în acest loc, *eleganţa şi cavalerismul* ce s'a desprins cu prisosinţă din această întâmplare.

Căpitanul împreună cu cei cari îşi luau libertatea de acţiune fuseră jigniţi, atacaţi şi supuşi la grele încercări sufleteşti; au stat cu toată credinţa lor în mişcare şi, pentru reuşita ei, nu s'au sfiit să stea în genunchi şi să-şi mărturisească sinceritatea luptei.

Dar fiindcă toate acestea nu au putut evita despărţirea, cei cari plecau se arătau tot aşa, cum au fost viaţa întreagă.

Imbrăcaţi în haine de sărbătoare, toţi în costume naţionale, s'au prezentat întâi la profesorul A. C. Cuza, căruia i-au arătat că nu-l mai pot urma şi că pornesc

pe un drum nou, rugându-l să binevoiască a le da dez-legare pentru orice angajamente pe care anii de luptă le-ar fi creiat.

Profesorul le-a întins mâna şi astfel în cel mai perfect mod de ţinută au plecat.

Despărţirea nu a fost determinată de egoiste motive personale sau din vanitate, ci dintr'o adâncă integrare a Căpitanului în spiritul vremii şi al credinţei generaţiei lui, pe care cei mai vârstnici nu o puteau înţelege.

INFIINŢAREA L. A. M.

In ziua de *24 Iunie 1927*, Vineri, naşterea Sf. Ioan Botezătorul, a luat fiinţă Legiunea „Arhanghelul Mihail", denumită astfel după Icoana Sf. Arhanghel Mihail, aflătoare pe uşa din stânga a bisericei din închisoarea Văcăreşti, Icoană pe care am avut-o protectoare în toate închisorile, în toate luptele noastre, în toate ceasurile noastre de suferinţă.

Răspunderea organizaţiei şi conducerea ei o avea Corneliu Zelea-Codreanu, *CĂPITANUL!*

Cu cine a pornit Căpitanul organizaţia lui?

Cu grupul „Văcăreştenilor" şi următorii legionari: Hristache Solomon, Neculai Totu, Al. Ventonic, Ion Banea, I. Bordeianu, Ing. Gh. Clime, Ing. Blănaru, V. Silaghi, D. Ifrim, A. Ionescu, E. Eremeiu, M. Lefter, Spiru Peceli, Gh. Potolea şi alţii vreo câţiva.

„Eram aşa de puţini şi aşa de săraci încât nu numai că am fost ţinta săgeţilor ironiilor altora, dar ne-am îngrozit noi înşine de sărăcia noastră. Credinţa însă nu ne-am pierdut-o nicio clipă.

N'am avut nicio secundă de îndoială. Pare că Dumnezeu ne-a adunat, înadins, aşa de săraci pentru

ca să arate că în victoria legionară *materia* n'a avut niciun rol. Din primul moment am avut viziunea clară a victoriei finale şi mi-am asumat întreaga răspundere a conducerii. De atunci am trecut prin greutăţi, primejdii şi riscuri nenumărate, dar această viziune a victoriei nu m'a părăsit nicio secundă".[1])

Tare în credinţa lui s'a ridicat ca un titan şi a pornit din nou, *dela capăt.*

Căpitanul între primii lui legionari

Drumul însă era mult mai greu acum pentru mai multe motive:

a) Peste tot domnea durerea şi desamăgirea.

b) Impresia proastă lăsată de comportamentul primei mişcări prin oamenii ei, a umbrit timp îndelungat şi mişcarea legionară.

[1]) Cărticica şefului de cuib.

c) Existenţa unei alte organizaţii părea o simplă ambiţie personală.

Neţinând socoteală decât de credinţa şi îndemnul sufletului său, Căpitanul a pornit...

REVISTA *PĂMÂNTUL STRĂMOŞESC*

La 1 August 1927, apare revista „Pământul Strămoşesc", ca organ al Legiunii „Arhanghelul Mihail".

In privinţa adevărului situaţiei mişcărei, iată ce scrie Căpitanul în primul număr:

1. „Ne găsim cu mişcarea naţională în faţa unui dezastru, pentru mulţi neaşteptat.

2. Noi am ştiut că acest dezastru va veni, pentrucă am văzut întâmplându-se lucruri prea grave. Am intervenit neîntrerupt timp de doi ani, plângând şi uneori preferind să fim taxaţi de obraznici, pentru a înlătura sfârşitul tragic către care ne apropiam.

3. Cauzele conflictului sunt cu mult mai profunde, decât acelea pe care le cunoaşte lumea.

4. In acest conflict, atitudinea noastră iniţială a fost: *unire şi purificare.*

5. Astăzi împrejurările ne impun de a păstra o independenţă absolută faţă de ambele tabere. Am anunţat motivat aceasta D-lor Cuza şi Şumuleanu.

6. *Din această situaţie începem, organizaţi, o acţiune pentru salvarea mişcării, sprijinindu-ne pe trei adevăruri evidente:*

A) Din cauza certurilor dintre noi, frontul spre adevăratul duşman a rămas descoperit. Jidanul triumfă.

B) Steagurile noastre, ale Ligii, pe această cale merg la înfrângere sigură.

C) Viitorul nu ne mai este asigurat de nimeni în țara aceasta.

Toți... care vor ști să-și iubească mai mult țara și pe Dumnezeu decât pe părinții lor, ne vor urma. Nu la vorbe, ci la fapte!

Acesta este punctul nostru de vedere. Aici suntem și aici vom rămâne".[1]).

Față de această atitudine, replica a fost un vârtej de insulte și dușmănie.

Legiunea „Arhanghelul Mihail" pornită la luptă a mers sistematic. In primul rând a scos revista ca port drapel al ei și purtătoare scrisă a gândurilor noastre. Asigurarea revistei prin câștigarea unui anumit număr de abonați a fost prima „bătălie" legionară. După aceea a început Căpitanul cu puținii săi legionari școala de cadre. Trebuia să-i formeze de așa fel pe „soldații ceasului dintâi" — cum îi plăcea lui să-i numească pe viitorii „spărgători de fronturi" — încât orice ar veni peste capetele lor, *legionari să trăiască și legionari să moară*

Această perioadă a școalei de cadre a durat până în anul 1929. Natural că în acest timp cu legionarii s'au efectuat mai multe lucrări de pregătire pentru ziua de mâine, precum vom vedea.

Prima serbare a Legiunii „Arhanghelul Mihail" a fost în 8 Noembrie 1927, ziua patronului organizației,

[1]) Pământul Strămoșesc, An. I Nr. 1—1927.

când au depus legământul *de legionari 34 de inși.* Tot în această zi are loc o consfătuire legionară sub președinția lui Hristache Solomon, dându-se următorul comunicat:

1. „Legiunea afirmă că mai presus de interesele personale stă Patria cu nevoile ei.

2. In slujba acestei patrii încălcate de străini, toți copiii pământului românesc trebue să alerge cu sufletul și cu brațul lor.

3. Legiunea salută pe toți luptătorii cauzelor românești și găsește vinovat pe cel ce lovește în fratele său care luptă pentru țară.

4. Legiunea se îndreaptă către tot ce se simte soldat, chemându-l sub drapelul ei pentru apărarea pământului strămoșesc.

5. România a Românilor. Pentru jidani Palestina".

GRĂDINA GHICA

A II-A TABĂRĂ LA UNGHENI

In primăvara anului 1928 grădina D-nei Ghica este luată din nou în primire de către legionari. In timp ce studențimea cealaltă își pierdea timpul în petreceri, legionarii lucrau de zor, cultivând zarzavaturi, pe care vara le-au transportat cu „căprioara"[1]) pe la mânăstirile Moldovei și le-au vândut. In decursul lucrului la grădină, din cauza unui conflict cu inginerul Bejan, a fost arestat Corneliu Codreanu și alți patru

[1]) Camioneta Legiunii.

legionari şi ţinuţi la Galata 17 zile. Acesta este începutul seriei de închisori „*legionare*". In vara aceluiaş an legionarii, în frunte cu Şeful lor, au reluat activitatea de tabără la Ungheni, făcând din nou aproape 120 de mii cărămizi cu ajutorul cărora vroiau să zidească un cămin mai mic, „Cetatea Sf. Mihai", în cazul când s'ar fi putut ajunge până acolo încât să fim aruncaţi afară, prin forţa legii, din propriul nostru cămin.

Odată cu scurgerea timpului se mărea şi falanga de luptători cari se strângeau în jurul Legiunii. Mulţi întrebau pentru ce nu pornim la organizarea maselor. Căpitanul a răspuns „că Legiunea recrutează cu mare atenţie unul câte unul. Când numărul acestora va fi suficient şi când pregătirea lor sufletească va fi de natură a trece peste orice obstacol, Legiunea va porni la organizarea maselor, *şi le va avea*".

PREZENTAREA IN FAŢA NEAMULUI

Căpitanul a văzut prea bine că nu este suficient să faci un program bun şi după aceea să apelezi la popor să vie lângă tine pentru realizarea programului. Mai presus de program stă sufletul. Trebuia creiată o nouă spiritualitate. O frăţie de suflet. Şi aceasta se creiază prin trăirea idealului comun pe care un suflet mare îl întipăreşte prin educaţie în sufletele celorlalţi. Când trăirea idealului legionar în rândurile celor dintâi a ajuns a fi puternică, Căpitanul a pornit să arunce sămânţa lui în ţară.

Se prezenta înaintea românilor cu:

1. *Ţinuta ostăşească*, în gândire şi în fapte.
2. *Linie de onoare românească*, în privinţa marilor probleme interesând pe români.
3. *Promovând din toate puterile fapta, munca.*
4. *Propovăduind o credinţă nouă*, legată prin vreme de sufletul străbun.

El era sigur că se găsea pe inima timpului. Şi dovada i-a dat-o imediat neamul, care, cu instinctul lui sănătos, a înţeles că drumul Căpitanului e cel mântuitor şi a început a se încadra în oastea verde. Către sfârşitul anului 1929 încep primele întruniri legionare: la Covurlui, Târgul Bereşti şi Valea Horincei. In toate părţile apar legionari noui, însufleţiţi de frumuseţea idealului legionar. Dela Covurlui, Legiunea sare tocmai la Turda în Ardeal. Odată pornită pe acest drum, ea mergea înainte. Cu entuziasmul primelor succese, Căpitanul intră în anul 1930. An ce va fi bogat în fapte legionare. Şcoala de cadre, unitatea de gândire, camaraderia închegată şi entuziasmul tânăr erau cuceritoare. Legiunea îşi desfăşoară activitatea pe mai multe fronturi. Cu energie clocotitoare ea urmărea acum refacerea încrederii în mişcarea naţionalistă, în viitorul de aur al românilor. S'a continuat cu seria de adunări mari, pentru lămurirea credinţelor noastre, şi evident pentru — organizarea Legiunii. Amintim pe cele dela Cahul în 27 Ian. şi 3 Febr. când au luat parte peste 20.000 oameni. La 4 Maiu a fost sfinţirea steagului batalionului legionar Turda, iar la 18 Maiu la Galaţi cu participarea a mii de oameni. Pretutindeni a domnit cea mai perfectă disciplină şi ordine. Educaţia Căpitanului îşi arată roadele.

REVIRIMENTUL MIŞCĂRII COMUNISTE

Lipsa mişcării naţionaliste din arena de luptă a României între anii 1927—30 a dat posibilitatea comunismului dela noi să ridice din nou capul. Pe lângă mulţimea ziarelor şi revistelor de atitudine de promovare a ideilor roşii, cari dăinuesc şi astăzi din belşug, câteva încercări cu bombe pe la podurile căilor ferate, dovedeau planurile şi îndrăsneala acestei mişcări. In special în Basarabia mişunau agenţii comunişti cari îşi găseau înţelegere sufletească la mulţimea consângenilor jidani, cari stăpânesc această provincie, iar ajutor material şi de răspândire a gândurilor şi planurilor lor funeste tot la aceştia aflau. Colţul acesta de ţară era serios ameninţat.

INFIINŢAREA GĂRZII DE FIER

Primejduirea aceasta a Basarabiei pe Căpitanul Legiunii nu-l putea lăsa indiferent. Face un apel către organizaţiile tinereşti româneşti de toate nuanţele şi credinţele, de a lupta împreună pentru *combaterea comunismului din ţară*. In vederea înţelegerii şi elaborării unui plan comun de luptă, convoacă pentru *Duminecа Floriilor 1930* o şedinţă la Bucureşti. Interesele mărunte şi de partid au stăpânit sufletele. Mulţi n'au răspuns la invitaţie, iar cei prezenţi se încurcau în iţele variatelor ambiţiuni. Văzând aceasta Căpitanul înfiinţează împreună cu oamenii săi şi cu cei cari aveau să-l urmeze în această cale GARDA DE FIER, organizaţie de luptă împotriva comunismului. Reproducem chemarea Căpitanului la înfiinţarea acestei organizaţii:

GARDA DE FIER

APEL LA UNIRE CĂTRE TINERIMEA ROMÂNĂ DIN TOATE SOCIETĂŢILE ŞI DIN TOATE GRUPĂRILE POLITICE

COPII AI SFINTEI ROMÂNII,

„Ca o avantgardă a armatelor roşii, înaintează din direcţia Nistrului, propaganda plătită a Moscovei. Ea proclamă în massele muncitorilor şi ţăranilor români necăjiţi: *ura contra armatei, dispreţul către Coroană, necredinţă în Dumnezeu şi comunizarea averilor. Sunt atacate centrele vitale ale existenţei noastre naţionale.*

Aduceţi-vă aminte că în jurul acestora: Dumnezeu, Rege, Armată şi Moşie, neamul nostru s'a grupat în ceasurile lui tragice, ca în jurul unor sfinte talismane mântuitoare în tot decursul istoriei sale; dela Decebal... şi mai înainte de Decebal. In faţa acestei primejdii, astăzi când grupările politice se sfărâmă între ele pentru chestiuni mărunte, noi copiii acestei ţări, cari mâine vom cădea cei dintâi pe câmpurile de bătaie şi cari ne vom înfrăţi cu drag la umbra aceleiaşi cruci albe, lângă hotarul atacat de duşmani, ACUM, când glasul patriei ne cheamă, să ne întindem mâinile frăţeşte unul către altul şi în faţa începutului de subminare al ţării, să proclamăm într'un singur suflet: unirea întregii tinerimi române.

Ne revine nobila sarcină de a paraliza acţiunea aventurierilor plătiţi ai bolşevismului. De a-i soma să se oprească şi să se retragă. Poporul român, gelos de libertatea lui, nu mai poate tolera acţiunea criminală de

desagregare socială şi dărâmare a Patriei.

Tu, tinerime a României Mari, înalţă-te în ceasul acesta şi toarnă zid de neînvins în jurul Regelui, în jurul Bisericei tale creştine, în jurul Armatei şi Moşiei străbune.

Sus inimile şi înainte!"

Corneliu Zelea-Codreanu

MARŞUL IN BASARABIA

In numele acestei organizaţii, Căpitanul proectase să facă un „marş în Basarabia" în luna Iulie. Prutul urma să fie trecut prin 3 locuri, de câte o coloană mare de legionari, cari aveau itinerar stabilit, trebuind să se întâlnească în Tighina cu toţii. Pretutindeni urma să se ţină şezători cu conferinţe, cântece naţionale şi viaţă românească. Basarabia trebuia întoarsă „cu faţa spre Bucureşti". Acest lucru nu convenea mercenarilor din Sărindar. „Basarabia trebuia să rămână pradă bolşevismului şi să privească spre Moscova, pentru ca ei să continue a teroriza cu provincia dintre Prut şi Nistru întreaga politică a României".[1]) A început atunci schelălăiala prin Adevărul, Dimineaţa, Lupta, etc., cerând guvernului măsuri, ameninţând şi insultând. Ploşniţele jidoveşti prezentau marşul acesta, ca un fel de probă pentru marşul pe care Garda de Fier, urma să-l facă asupra Bucureştiului. Guvernul, intimidat, interzice marşul. Căpitanul

[1]) Un apel şi un avertisment—manifest al Căpitanului.

scoate atunci un manifest pe care îl afişează pe zidurile Capitalei sub titlul „Un apel şi un avertisment" în care adresându-se, „D-lor din Sărindar", le spune: „Poate voiţi ca prin insultele neîncetate cu care răniţi sufletele româneşti, să mă vedeţi într'o bună zi în fruntea sfinţilor răsculaţi din Maramureş? Să ştiţi că în clipa aceea v'a sunat ceasul şi v'a sunat şi scândura. In orice caz, dacă legile vi se par insuficiente, ca să vă poată domoli, eu vă declar că am destulă putere pentru ca să vă pun la locul vostru şi să vă fac să înţelegeţi în ce ţară trăiţi". Şi în acelaş timp apelul lui către ţară. „Români! *O Românie nouă* nu poate ieşi din culisele partidelor, după cum *România Mare* n'a ieşit din calculele politicianilor, ci de pe câmpiile dela Mărăşeşti şi din fundul văilor bătute de grindina de oţel. O Românie nouă nu poate ieşi decât din luptă. Din jartfa fiilor săi. De aceea nu politicianului mă adresez astăzi. Ci ţie *soldat.*

Inalţă-te! Istoria te cheamă din nou. Aşa cum eşti. Cu mâna ruptă. Cu piciorul frânt. Cu pieptul ciuruit. Lăsaţi-i pe neputincioşi şi pe imbecili să tremure. Scrieţi pe steagurile voastre: străinii ne-au copleşit. Presa înstrăinată ne otrăveşte. Politicianismul ne omoară. Sunaţi din trâmbiţe alarma. Sunaţi din toate puterile.

In clipa în care duşmanii ne copleşesc şi politicianii ne vând, Români strigaţi cu înfrigurare ca pe potecile munţilor în ceasurile de furtună: PATRIA, PATRIA, PATRIA!".

Autorităţile socotind acest manifest ca provocator la desordini au arestat pe Corneliu Codreanu şi l-au

trimis în judecată conf. art. 7, 8, 9, 11 din legea Mârzescu. După o lună de prevenție a fost judecat. Înainte de judecată și în ziua ei, studențimea bucureșteană a ținut întruniri, a manifestat și a participat în număr mare la tribunal, arătând prin aceasta solidaritatea ei cu inculpatul, a cărui eventuală condamnare ar socoti-o drept provocare. Apărarea a arătat că Corneliu Codreanu „reprezintă curentul care trebuia să se formeze ca un corectiv în contra curentelor comuniste..., fiindcă e imposibil să activeze curentul de distrugere fără să se nască curentul de conservare". Tribunalul l-a achitat. Parchetul a făcut apel, dar și Curtea de Apel, la rândul ei, l-a achitat.

Din momentul în care Legiunea (care era reprezentarea în mare a Căpitanului) s'a plasat în vâltoarea vieții de toate zilele, a străjuit cu mare atențiune, din colțul ei de observație, toate manifestările de orice natură ale vieții românești. La 7 Iunie 1930 în Iași, înaintea tuturora, a făcut o mare manifestație pentru M. S. Regele, la care a vorbit Căpitanul. Tot la Iași Legiunea împiedică printr'un scurt și categoric manifest, datorit tot Căpitanului, apariția unui ziar comunist, „Moldova", anunțat cu multă reclamă. La 2 Noemvrie s'au ținut la București și Iași întruniri de protestare contra menținerii în arest a preoților din Maramureș, luptători pentru cauza românismului. La 8 Noemvrie Căpitanul se instala cu organizația lui în Capitala țării, inaugurând sediul din Calea Victoriei 40. La 21 Decemvrie se constitue *Senatul Legiunii*, compus din persoane de înaltă autoritate morală și valoare intelectuală, în frunte cu prof. universitar Traian Brăileanu.

Tot atunci a schițat Căpitanul câteva puncte programatice:

1. „Legiunea „Arhanghelul Mihail", având ca secție de politică militantă „Garda de Fier", este o organizație națională-monarhică, în conformitate cu întreaga tradiție a poporului român.

2. Ea va lupta pentru păstrarea neștirbită a situației câștigată de România în marele războiu.

3. Ea afirmă dreptul întâietății și supremației elementului românesc în țara și pe pământul nostru; și principiul că poporul român este singur chemat să-și conducă Destinul și Patria, fiind singurul răspunzător în fața istoriei".

Plasarea aceasta atât de categorică a Căpitanului și organizației lui în preocupările românești, și mai ales perfectarea organizării interne în frunte cu Senatul, perfectare care nu făcea decât să îmbrace în forme sufletul legionar creiat, nu convenea multora. In primul rând jidovimii care vedea în legionarism forța care îi va nimici tihna și liniștea ei de atotstăpânitoare pe pământul acesta, și în al doilea rând tuturor partidelor care se vedeau amenințate în însăși existența lor, tot atât de nenorocită pentru țară ca și jidanii. Au început atacurile. Jidanii prin presa lor prezentând Legiunea ca o *mare primejdie pentru România*, cereau guvernului măsuri radicale. Dimineața și Adevărul au întețit campania de ponegrire a Legiunii. Pagini întregi din aceste ziare cuprindeau descrieri de-

tăilate despre „ecrazita, dinamita şi armele" ce s'au găsit pe la sediile organizaţiei, ordine apocrife, liste negre de persoane cari trebuiau suprimate şi alte caraghioslâcuri. Toate acestea în vederea creerii unei anumite atmosfere, necesară pentru a justifica măsurile ce trebuiau luate şi cari n'au întârziat.

PRIMA DISOLVARE

In primile zile ale lui Ianuarie 1931 sub guvernarea naţional-ţărănistă, Ministrul de interne Mihalache a disolvat Legiunea A. M. şi Garda de fier. Şi s'a pornit prigoana. Toate ziarele şi publicaţiunile legionare au fost oprite, sediile sigilate. Tot ce s'a găsit în ele, confiscat. Căminul Cultural Creştin dela Iaşi ocupat de armată. Legionarii bătuţi pe la posturile de jandarmi şi poliţie, iar Căpitanul cu unii dintre apropiaţii lui, arestat şi încarcerat la Văcăreşti sub învinuirea de a fi *„încercat a întreprinde o acţiune împotriva formii de guvernământ statornicită prin Constituţie şi a încercat a face agitaţiuni din care putea rezulta un pericol pentru siguranţa publică, prin organizarea Legiunii Arhanghelului Mihail, „Garda de Fier", având ca scop întronarea unui regim dictatorial, ce urma să fie impus la un moment voit".*

INCHISOAREA

La confirmarea mandatelor, Căpitanul a făcut următoarele declaraţii: „Organizaţia mea s'a înfiinţat, a lucrat tot timpul şi lucrează în cadrul legal şi în spi-

ritul libertăţii constituţionale; ea are un program de realizări politice riguros legale, iar caracterul ei naţionalist. S'a închegat tocmai în scop de a mobiliza conştiinţa naţională şi de a organiza solidaritatea cetăţenească în vederea salvgardării intereselor acestei forme de guvernământ, cristalizată pentru noi în ideile şi instituţiunile: Coroană, Patrie şi Creştinătate şi mai cu seamă în interesul înfrângerii conspiraţiilor vrăşmăşeşti ce înconjoară statul român, şi cari prind tot mai vătămător chiar din cauza lipsei de măsuri împotrivă-le, în care se complac autorităţile.

Suntem români, legaţi de glia strămoşească. Suntem ţinuţi a ne pregăti să înfruntăm agresiunea vrăşmaşilor cari ne ameninţă".

Apoi stăruie să sublinieze campania de alarmism şi calomnie cultivată de presa din Sărindar în această afacere. Califică procedeul semănătorilor de vânt dela Dimineaţa, Adevărul şi Lupta drept asasinat moral şi închee astfel: „Nu mă desonorează faptul, că stau închis pentru o cauză dreaptă şi sfântă a naţiei mele, pusă astăzi în prezenţa celui mai duşmănesc pericol ce a ameninţat-o vreodată şi la temelia căreia operează nestingheriţi surpătorii. Nu mă micşorează faptul că merg cu camarazii mei de luptă naţională în puşcărie, în timp ce vrăşmaşii ţării continuă să mineze statul nesupăraţi, nu mă umileşte arestul azi, când ambuscaţii şi javrele războiului nostru pradă avutul statului şi sfidează moralitatea. Dimpotrivă, consider aceasta ca o cinste pentru noi, fiindcă suntem distinşi de D-Voastră şi feriţi de mocirlă. De aceea, vă rog, să confirmaţi mandatul de arestare".

PROCESUL

Procesul s'a judecat în 27—28 Febr. la secţia a IV-a a Tribunalului Ilfov. In timpul acestor două zile, completul în format de trei, şi-a făcut convingerea şi a pronunţat *achitarea în unanimitate*. Parchetul nemulţumit a declarat apel. Acesta s'a judecat în 27 Martie când Curtea, în complet de 5, a menţinut în *unanimitate* sentinţa Tribunalului. Parchetul nefiind nici acum mulţumit, a făcut recurs la Casaţie. In luna Iulie a fost judecat recursul de către secţia II-a a Inaltei Curţi de Casaţie şi iarăşi în *unanimitate* l-a respins.

*

Entuziasmul ţării se trezea din nou. Tinerimea studioasă, după perioada crizei de orientare în care au dus-o conducătorii slabi ai anilor de învrăjbire, se grupa din nou cu nădejde în jurul aceluia care o mai purtase şi altădată pe cărările mântuirii româneşti. Ea răscolea din nou poporul. Trâmbiţa ei suna cu înviorare. Glas de nădejde...

Mişcarea condusă de Căpitanul după 3 luni de înăbuşire a ei în temniţă, se prezenta din nou în faţa românilor cu un bun certificat dat de toate instanţele de judecată ale ţării.

REFACEREA ŞI PREZENTAREA IN ALEGERI

Imediat ce a fost liber, Şeful Legiunii a dat ordin şi directive de refacerea trupelor sale.

La 1 Iulie erau alegeri generale. „Tocmai ca să arătăm caracterul nostru de legalitate, am hotărît să ne prezentăm în faţa poporului", spunea Căpitanul în circulara trimisă legionarilor. S'au depus candidaturi în 16 judeţe unde erau organizaţii legionare. Rezultatul a fost 34.183 voturi. Ne putând obţine 2% cât cerea legea electorală, organizaţia n'a intrat în parlament. „Alegerile au trecut. Noi am fost copleşiţi de puterea adversarilor. Sărăcia noastră a fost copleşită de bogăţia lor. Nicio organizaţie politică n'a suferit prigoana pe care a suferit-o organizaţia noastră. N'am învins. Sunt însă două lucruri care rămân:

1) Ne-am purtat cel mai corect, cel mai legal, cel mai elegant din toate grupările. N'am insultat pe nimeni, n'am făcut promisiuni deşarte, n'am aţâţat poftele nimănui, n'am încălcat legea, nici chiar atunci când autorităţile o călcau cu cinism.

2) In paharul suferinţelor noastre, care au brăzdat anii dela 1922 şi până azi, s'a mai turnat o picătură de suferinţă şi nedreptate; iar Căpitanul dădea cuvântul de ordine: „Toată lumea rămâne pe poziţie cu faţa la duşman".

VICTORIA DELA NEAMŢ

In aceeaşi linie a luptei electorale vom scrie aici despre victoria dela Neamţ, 30 August, când Căpitanul învinge toate partidele politice, reuşind a fi ales deputat de Neamţ. Iată rezultatele: Garda de fier 11.176, Liberalii ducişti 7.214, Naţional-Ţărăniştii cu Ave-

rescanii 6.120, Georgiştii 3.448, Comuniştii 255, Lăs
Vlad Ţepeş 65 voturi.

Legiunea bine organizată şi bine condusă începea
să-şi dovedească superioritatea ei de credinţă, sufle
şi orientare morală, asupra partidelor măcinate de in-
terese, intrigi şi căpătuială.

Cercurile politice au fost surprinse. Cu urechea
departe de glasul pământului strămoşesc, ele au rămas
uluite în faţa unei asemenea manifestări de voinţă ro-
mânească.

„Viitorul" Liberalilor scria: „Din punct de vedere
politic această alegere n'are însă nicio valoare, ci este
o simplă aventură locală".

Mai târziu aventura dela Neamţ devenea o aven-
tură a întregii ţări, dar Liberalii nici atunci n'au înţeles
nimic. Ei ca şi ceilalţi politiciani sunt castraţi din punct
de vedere al înţelegerii poruncilor de azi ale româ-
nismului.

CĂPITANUL IN PARLAMENT

Ajuns în parlament Căpitanul fixează în discusul lui la mesaj, punctele de orientare ale lumii noui, pe care o reprezenta, şi criticile lumii vechi împotriva căreia lupta.

Constată:

a) „Că un partid politic este o societate anonimă de exploatare a votului universal;

b) „Că toate partidele sunt democratice, deoarece utilizează votul universal în acelaş mod;

c) „Că neglijează interesele poporului şi ale patriei satisfăcând numai interesele particulare ale partizanilor; că democraţia este iresponsabilă, îi lipseşte puterea sancţiunii, că toate partidele fac fărădelegi, se dau pe faţă unele pe altele, nimeni nu aplică sancţiuni contra a lor săi, fiindcă îi pierde, nici în contra adversarilor, fiindcă ei deţin la rândul lor fărădelegile lor.

„Democraţia văzută din afară ne dă impresiunea unei vaste complicităţi în fărădelege. Concluzia: democraţia este incapabilă de autoritate. Este pusă în slujba marei finanţe naţionale sau internaţionale jidoveşti".

Tot în parlament Căpitanul a venit cu câteva soluţii practice, cari poartă nota tinereţii.

Iată-le:

„**Cerem** introducerea pedepsei cu moartea, exclusiv pentru manipulatorii frauduloşi ai banului public.

Cerem revizuirea şi confiscarea averilor celor cari şi-au furat ţara săracă.

Cerem tragerea la răspundere penală a tuturor oamenilor politici cari se vor dovedi că au lucrat în contra ţării, sprijinind afaceri necorecte particulare.

Cerem împiedecarea pe viitor a oamenilor politici de a mai face parte din consiliile de administraţie ale diferitelor bănci sau întreprinderi.

Cerem alungarea cetelor de exploatatori nemiloşi cari au venit pe pământul acesta să exploateze bogăţiile solului şi munca braţelor noastre.

Cerem declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă şi imprescriptibilă a neamului românesc.

Cerem trimiterea la muncă a tuturor agenţilor electorali şi stabilirea unui comandament unic, căruia să i se supună, într'un singur gând şi într'un singur suflet, toată suflarea".

Iar cu ocazia unei alte declaraţii la mesaj în anul următor precizează:

„Noi aşteptăm un alt regim, un alt sistem, care va veni după ce pe acesta îl vor prăbuşi greutatea şi mulţimea păcatelor lui. El trebue să corespundă următoarelor cerinţi în ordinea urgenţii:

1. **Să desfiinţeze** aceste discuţii sterile şi scumpe plătite ale parlamentarismului democratic din care n'a ieşit niciodată nimic, şi din cari, mai ales, nu poate

ieşi hotărîrea eroică de a face faţă primejdiei din ceasurile grele de acum.

2. **Să înlocuiască** prin comandă, care să adune într'un singur mănunchi toate energiile disparate ale neamului, încleştate astăzi în luptă fratricidă, să le disciplineze, să le refacă moralul pierdut, să le insufle credinţa în destinul neamului nostru românesc şi să le conducă pe căile acestui destin.

3. **Să declare războiu mizeriei** şi sărăciei generale, îndemnând la muncă şi cumpătare pe cei buni, trimiţând cu forţa la muncă toate elementele parazitare, care joacă în stat rolul trântorilor din stup, pe toţi leneşii cari păzesc mesele cafenelelor de dimineaţa până seara, pe toţi plictisiţii care se plimbă pe străzi, pe toţi agenţii electorali de meserie, cunoscuţi sub numele de diurnişti pe la primării, prefecturi, ministere, în fine pe toţi ideologii democraţi, doritori de a ţine discursuri ieftine.

4. **Să desfiinţeze** tot ce este parazitism pe trupul istovit al ţării, să răscolească, să organizeze şi să stimuleze toate energiile creatoare ale neamului.

5. **Să stârpească necinstea** şi, confiscând averile celor vinovaţi, să aducă înapoi până la ultimă centimă, în visteria statului, banii furaţi.

6. **Să treacă în fruntea marii gloate sărace** şi la bine şi la rău, să mănânce aceeaşi pâine neagră şi aceeaşi masă săracă pe care o mănâncă muncitorul sărac. Căci în aceste timpuri grele mizeria morală, inegalitatea de tratament răneşte mai mult decât mizeria materială. Unii trăiesc în lux cu şampanie şi icre negre

şi alţii n'au nici măcar mămăligă, sub regimul democraţiei celei iubitoare de popor.

7. **Să facă dreptate românului** *în propia sa ţară. Să-i vindece rănile adânci. Să repare nedreptăţile seculare pe care el le-a suferit în timpul lungilor stăpâniri străine.*

8. **Să apere România** *de pericolul pe care îl prezintă invazia mereu crescândă a jidanilor.*

9. **Să pună punct existenţii falimentare a statului democractic,** *întemeiat pe ideologia perimată a revoluţiei franceze. Să producă acel act epocal de curaj reformator, care să arunce complet şi definitiv peste bord sistemul de false abstracţiuni ale filosofiei politice a acestei revoluţii.*

O mare epocă istorică apune şi în locul ei e ceasul să punem temeliile unei epoci noui. O epocă de întoarcere la realităţile naţionale dând naţiunii înţelesul ei real de societate naturală, a unor indivizi de aceeaşi rasă, iar nu în sensul naţionalităţii juridice a cetăţeanului, care permite transformarea automată în români, a masselor de străini năvăliţi la noi spre a ne cuceri şi oprima.

10. **Să înalţe din temelie statul nou** *etnic naţional întemeiat pe primatul culturii naţionale, pe primatul familiei şi pe primatul corporaţiilor muncitoare".*

TIPOGRAFIA

Ne întoarcem puţin înapoi iarăşi la anul 1931, căci pe răbojul lui este înscrisă încă una din victo-

riile legionare, pornită din îndemnul şi iniţiativa Căpitanului.

Legiunea — acest copil al Căpitanului — se întindea în sfere tot mai largi. Mii de oameni cereau ziare, broşuri, manifeste şi tot soiul de publicaţiuni. Trebuia o tipografie. Căpitanul lansează un apel către legionari şi prietenii lor, care se încheia astfel: „Răspundeţi prompt acestui apel. In ciuda sărăciei generale, pe care nu o poate nimeni s'o învingă, noi să arătăm ţării că suntem singurii cari ştim s'o învingem".

In câteva luni tipografia se găsea instalată în Căminul Cultural Creştin, gata de a servi cu tot focul, lupta Căpitanului. Cea dintâi tipăritură scoasă din ea a fost o rugăciune de mulţumire către Dumnezeu.

Legiunea mergea din luptă în luptă. Protectorul ei o purta pe căile biruinţei.

ALEGEREA DELA TUTOVA

O nouă bătălie stătea în cale. Alegerile dela Tutova. Acestea puneau iar în faţă „*lumea veche* a partidelor, casta politicianilor, care a stăpânit şi a distrus România prin pofta ei de aur, şi *lumea nouă* a celor hotăriţi ca din altarul de jertfă al lor şi al familiilor lor să facă temelia nemuritoare a României de mâine".

Aceasta a fost cea mai grea luptă electorală. Legionarii *Gărzii de Fier* au fost bătuţi până la sânge de către organele jandarmereşti. Simpatizanţii noştri terorizaţi şi ameninţaţi sub toate formele. Echipe întregi de propagandişti, cari luptau eroic cu intemperiile

vremii, zăpada fiind foarte mare şi viscolul arzător, au fost arestate şi secvestrate câte 3—4 zile în diferite locuri (într'o casă părăsită, la gară, în sala de aşteptare etc.). Iar la urmă niciun legionar n'a mai fost admis în judeţ, fiind evacuaţi, conform ordinului marsonului subsecretar de stat Ottescu, „vii sau morţi".

Câţiva fruntaşi, ca să poată lua contact cu poporul, trebuiau să-şi scoată un permis eliberat de către un general care supraveghea mersul alegerilor. Prefectul a fost înlocuit cu un Inspector Administrativ, trimis special pentru perioada electorală. Intrunirile noastre erau mereu interzise, credinţa cinstită, oprită şi însuşi candidatul arestat.

In timp ce tabloul legionar prezenta aspectul acesta şi pământul Tutovei se stropea cu sânge, celorlalţi le era îngăduită cea mai deşanţată demagogie, pentrucă erau „partide de ordine şi de guvernământ".

In categoria favorizaţilor erau şi cuziştii.

Impotriva sălbătăciilor dela Tutova, unde legionarii luptau prin singura manifestare legală, pe care le-o punea la îndemână Constituţia, să-şi arate gândurile lor, s'au făcut mari manifestaţii la Bucureşti şi mai ales la Iaşi. Dela aceste întruniri s'au expediat însuşi M. S. Regelui, telegrame rugându-L să oprească teroarea.

Răspunsul masonilor din fruntea ţării, (Argetoianu, Ottescu, Pangal) a fost şi aici provocarea şi ataţarea armatei împotriva studenţimii. Căminul dela Iaşi a fost, în cel mai adecvat înţeles al cuvântului, ased[illegible] S'au

tras cu armele ca'n războiu. Aşa înţelegea Guvernul să trateze pe legionari, probabil pentru a nu mai da posibilitatea surprizei unei noui „aventuri" ca la Neamţ. In ziua alegerilor multe comune au fost „contaminate" încât nu puteau părăsi raza teritoriului lor, iar unii asistenţi ai *Gărzii de Fier* n'au mai ajuns la secţiile de votare. Impotriva tuturor acestor samovalnicii Căpitanul şi organizaţia lui *învinge pentru a doua oară toate partidele politice*, în următoarele rezultate: *Garda de Fier 5626*, Liberalii ducişti 5075, Liberalii georgişti 2210, Naţional-Ţărăniştii 3049, Liga contra cametei 2983, Lupiştii 1351, Cuziştii 552, Blocul muncitoresc 136. Aşa se termină lupta dela Tutova în 17 Aprilie 1932.

„*Spiritul legionar* s'a dovedit încă odată că este construit ca să învingă. El va merge din sacrificiu în sacrificiu şi din biruinţă în biruinţă".

ALEGERILE GENERALE 1932

N'a fost timp nici de o răsuflare şi întreaga organizaţie se avânta din nou cu tot focul sufletului ei în altă încercare. La 17 Iulie 1932 alegeri generale. Legiunea fiind nevoită să stea mai mult pe front, nu a putut întinde organizarea ei prea mult. Totuşi după 3 ani dela luarea contactului cu massele poporului, acum se prezenta în 36 de judeţe. Alegerile au fost nou prilej, folosit de conducători, pentru a prigoni şi persecuta pe legionari. Prigoană, bătăi şi sânge, aşa pot fi caracterizate alegerile acestea. Infruntând totul, cu

o vitejie fără seamă, soldaţii Căpitanului au mers înainte. 73,135 de români au stat lângă ei. Aceştia erau tot atâtea suflete hotărîte.

Deputaţii legionari în Parlament păstrează o atitudine tăcută şi măsurată. Prea mult nu puteau face aici. De aceea, în frunte cu Căpitanul, pornesc la organizarea şi întinderea Legiunii în ţară. Trec ca într'un film localităţile străbătute atunci: Vatra-Dornei, Câmpulung, Bereşti, Focşani, Ludoş-Turda, Galaţi, Cahul, Rădăuţi, Turnu-Severin, Buzău, Cluj, Arad, Brăila, Reni, Bârlad, Târgu-Mureş şi altele. Pretutindeni se ţineau consfătuiri cu directive de muncă, conferinţe şi întruniri.

La începutul anului 1933 organizaţia se prezenta cu 45 şefi de judeţe, 17 foi în frunte cu revista *Pământul Strămoşesc*, având un tiraj de câteva zeci de mii exemplare, câteva camionete, cămin, tipografie, mult suflet legionar răspândit în ţară, şi nădejdile neamului puternic îndreptate înspre ea.

ACCENTUAREA NOTEI EDUCATIVE

După cum s'a putut vedea, urmărind înlănţuirea faptelor, Legiunea a fost nevoită să rămână şi să acţiozeze mai multă vreme în domeniul politic-electoral. Niciodată însă, nu acesta fost scopul ei principal. Dimpotrivă, lăsând electoralul pe planul al treilea, totdeauna a fost preocupată de educativ. Trebuia o întoarcere şi o accentuare a liniei de educaţie legionară în vederea sădirii virtuţilor necesare formării *omului nou*, capabil să creeze un stat nou.

Intinderea pe care o lua Legiunea în domeniul politic. sub nicio formă nu trebuia să astupe cealaltă întindere de cucerire, în *duh nou*, a României. In sfera politică risca să dilueze din acest punct de vedere şi ceeace crease până atunci.

Căpitanul care supraveghea echilibrul şi bunul mers al organizaţiei lui, hotărăşte înşiruirea legionarilor *pe marele drum al muncii*. Prima virtute care trebuia sădită în sufletul omului nou, era această virtute a muncii. Cu atât mai mult cu cât în ţara noastră, vorba şi desmăţul ei a ajuns să troneze. A şti să vorbeşti orice, oriunde şi oricum, cât mai bombastic şi fără frână, mai mieros şi promiţător, în regimul demagogic al democraţiei, este deajuns pentru a legitima orice demnitate. In urma acestei molime profund dăunătoare, pe lângă totala răsturnare a valorilor, ţara noastră a căzut pradă anarhiei verbale a unei nimicitoare inactivităţi. Impunerea muncii pe planul întâi era o necesitate, fără de care nu se putea concepe nicio înălţare a României legionare de mâine.

DIGUL DELA VIŞANI

S'a pornit cu acelaş avânt cuceritor şi pe terenul acesta. Prima lucrare mare care trebuia să păstreze peste sute de ani faima legionară, era încercarea de a construi un dig de $2^1/_2$ km., la Vişani în judeţul Râmnicul-Sărat. Aici apele Buzăului, an de an, făceau mari stricăciuni oamenilor prin revărsarea lor. Motiv bun

pentru politicianism de a specula în timp de alegeri bunacredinţă a bieţilor ţărani, promiţându-le că le vor face stăvilă contra apelor. Însă timpul trecea şi nu se făcea nimic.

Căpitanul dă ordin de începere a lucrului. Două echipe de câte 300 legionari trebuiau să lucreze câte o lună de zile, pentru ca digul să fie gata. Veneau legionarii cu voie bună din întreaga ţară să răspundă ordinului. Dar autorităţile democratice, până într'atât de înrăite, încât nici lucrul benevol pentru ţară nu-l puteau admite, interzic brutal încercarea de faptă legionară. Primii sosiţi la Vişani au fost arestaţi, legaţi cu şireanguri nou cumpărate, bătuţi, fără consideraţie că între ei se găseau preoţi şi oameni în vârstă, duşi la Râmnicul-Sărat, anchetaţi şi apoi trimişi „la urma lor", ca cei mai ticăloşi vagabonzi.

Aceasta fost soarta acestei iniţiative frumoase.

CASA VERDE

O piedică însă nu putea să oprească în drum oastea Căpitanului. Nu s'a putut la Vişani, se va putea face altă lucrare. Aşa se porneşte la Bucureştii Noi ridicarea *Căminul legionarilor răniţi-Casa Verde.* Semnificaţia mare a acestei lucrări era *răspunsul legionar la ameninţările şi schingiuirile lumii politicianiste.*

Când lumea cea veche sărea asupra legionarilor, bătându-i şi rănindu-i, Căpitanul dădea această ripostă: un cămin pentru cei răniţi. El a mers atunci şi mai

departe şi a spus: dacă ne veţi omorî, vom crea un cimitir legionar. El nu fugea de jertfă. Afirma convingerea că, numai punând jertfa la temelie, se va putea clădi ceva temeinic.

Iniţiativa şi întreg imboldul pentru realizarea *Casei Verzi* aparţine şi de data aceasta Căpitanului.

Il frământa gândul de a acţiona asupra conştiinţei Capitalei. Voia să-i imprime o altă viaţă cu altă moralitate şi altă simţire.

Voia să-i arate viaţa nouă a legionarilor.

Prin mijlocirea *Casei Verzi* a făcut-o, smulgând fără voie întreaga admiraţie a adversarilor înmărmuriţi de revoluţia dela Bucureştii Noi.

Printr'o muncă titanică, *sprijinită de elanul legionarilor,* înflăcăraţi de prezenţa între ei cu *munca* a Căpitanului, casa a fost repede adusă în situaţia de a fi acoperită.

Colaborarea ţării nu a întârziat nici acum. A fost chiar mai puternică şi mai spontană ca altădată. S'au înfrăţit în muncă şi contribuţie elevii cu profesorii, studenţii cu profesorii universitari, preoţi, meseriaşi, avocaţi.

O imagine în mic a orânduirei de mâine şi a frăţiei legionare, aşa se prezenta casa dela Bucureştii Noi.

Deşi se abătuse cursul activităţii legionare de pe terenul politic şi Legiunea nu se mai preocupa deloc de această sferă, duşmanul nu înceta o clipă de a supraveghea această organizaţie şi de a-i da lovitura de moarte.

De luptă fățișe și dreaptă nu va putea fi vorba. Legionarii își apărau „sărăcia și nevoile și neamul" cu atâta îndârjire încât nimic nu le-ar fi putut sta în față.

Au conceput atunci un plan diabolic. Plan care trebuia să aducă discreditul și disprețul public, Legiunii. Printr'o foarte machiavelică punere în scenă, au arătat că Legiunea s'ar ocupa cu *falsificarea de bani*, având în acest scop fabrică la Rășinari—Sibiu.

Ziarele, cari și altădată ne-au umplut de calomnii, s'au aruncat și de data aceasta cu toată puterea și tirajul lor.

Și ca în fața unei minuni, își explicau acum, de unde avea Legiunea banii pentru propagandă, ziare, mașini, etc... Toate acuzele de altădată, că am primit bani, ba dela Hitler, ba dela Mussolini, le retractau cu generoasă culpă, găsind isvorul adevărat al „fondurilor gardiste". Evident nu lipseau considerațiunile ori lecțiile morale, pentru legionarii „imorali", cari una ziceau și alta făceau, „lupi îmbrăcați în piei de oaie". Cu toate că Justiția a dovedit înscenarea, și nu numai nevinovăția, dar și lipsa de orice amestec al legionarilor, ziarele jidovești și de partid au continuat cu bârfeala împotriva „arhanghelilor subterani". Iar concluzia dorită de ei: *desființarea acestei organizații, care urmărește instalarea unui regim dictatorial și schimbarea tradiționalei noastre politici externe.*

Partidul liberal, prin șeful lui, și-a luat acest angajament în fața dușmanilor neamului românesc, cre-

ditorii jidani și masoni dela Paris, în cazul că va reveni la conducerea țării. Pe această temă au început atunci svonurile cari prindeau tot mai multă consistență înspre toamna anului 1933. Inițiații culiselor politicei românești, cunoșteau cu detalii tot aranjamentul făcut și mai multe încă. Legiunea își continua activitatea ei constructivă și educativă. Svonurilor nu le dădea nicio crezare, căci nu putea merge cu gândul așa de departe, *că ar exista o formațiune politică românească, oricâtă adversitate ar fi putut să existe între acea formație și Legiune, care să meargă până acolo încât să distrugă, pe prețul unei guvernări, tot tineretul român, cu credința lui cu tot.*

Monstruozitatea aceasta nu putea încape în capul unui român.

La începutul lunii Noembrie, cade guvernul Vaida și urmează... Liberalii. Nu vom face aici și acum considerații politice.

Iarăși se svonea, că primul lor act de răsunet trebuia să fie disolvarea *Gărzii de Fer*. Totuși n'a fost așa. Angajamentul trebuia acoperit cu un motiv puternic și evident de natură internă. Compromiterea n'a prins. Trebuia altceva. Planul a fost acesta: Legiunea va fi PROVOCATĂ în perioada electorală, la depunerea listelor, prin împiedicarea la propagandă, manifestări etc., pentru ca să fie pusă în situația de a reacționa. *LA REACȚIUNEA EI SE VA PRODUCE DISOLVAREA* ca măsură de siguranță internă și... desigur foarte justificată.

Căpitanul a cărei putere de prevedere și tactică nu putea fi adormită și nici dragostea lui față de

neamul acesta pentru a cărui înălțare lupta, întunecată, cu o atitudine de o corectitudine și cuviință neegalată, dorește să ocolească cu orice preț ciocnirile. Avea la îndemână calea perfect legală, acordată de Constituție, pentru năzuințele lui și îndeplinirea programului organizației.

INCEPUTURILE PROVOCĂRII LIBERALE

Se începe lupta electorală, și odată cu ea vin și primele semne ale planului guvernului.

Pentru depunerea listelor *Gărzii de Fier*, trebuiau adevărate lupte. In multe părți, tribunalele erau înconjurate literalmente de polițiști și de jandarmi.

Candidații *Gărzii*, erau bătuți în chiar palatele de Justiție (cazul Prof. Ghenadie).

Alții erau nevoiți să-și facă posibilă întrarea în tribunale cu forța din cauza poliției, care nu mai avea alt rost decât acela de a opri pe legionari să depună lista, (cazul profesorului Cristescu, care tot el a fost condamnat un an și șase luni pentru acest fapt).

In unele părți cei însărcinați să depună listele au fost arestați și puși în lanțuri, purtați pe jos din post în post, cu actele confiscate, ca să întârzie (cazul avocatului I. Bozântan care depunea o listă în frunte cu gloriosul General Gh. Cantacuzino Grănicerul).

La unele tribunale trebuiau să meargă toți frunțașii organizației pentru ca prin marea lor autoritate să înfrângă ticăloșia slugilor guvernului. Și așa, fiecare candidatură județeană are odiseea ei.

Concomitent cu candidaturile, se rostogoleau provocările, pe teren, afară în propagandă.

La Constanța în 23 Noembrie, dimineața, studentul *Virgil Teodorescu* este împușcat pe la spate, murind pe loc, de către un sergent de oraș.

Provocarea a fost atât de mare, iar acum spunem și *permanentă*, pentrucă sergentul n'a fost nici arestat, nici cercetat, nici judecat, niciodată.

La Iași, studențimea face un parastas și procesiune pentru camaradul mort.

Poliția și armata opresc și atacă studențimea, care se retrage în Căminul Cultural, unde este asediată și ținută *3 zile* fără apă și pâine. Un legionar le aruncă celor dinăuntru, peste soldații cari stăteau în jurul căminului, 2—3 pâini. Gestul lui creștinesc l-a costat viața. *Niță Constantin* este luat la ochi ca o vrabie și împușcat. Nici astăzi bătrâna lui mamă și camarazii pentru care s'a jertfit nu au barem mângâerea unei cercetări, ca să știe lumea, cine l-a împușcat.

Bătăile și arestările acum deveniseră ceva banal. Moartea era la ordinea zilei.

In aceste zile negre pentru tineretul românesc, adunat în Legiune, *Căpitanul decretează o lună de zile doliu.* Acesta era răspunsul legionar!

Cu durere în suflet și suportând cu tăria celor dintâi creștini loviturile vijelioase, nedrepte și provocătoare, în mijlocul acestei furtuni deslănțuite, care urmărea cu vrăjmășie distrugerea totală a Legiunii și a Căpitanului, *legionarii depun candidaturi în 66 județe ale țării.*

Guvernul, văzând că nici prin provocare Legiunea n'a putut fi scoasă din cadrul legilor şi presiunea celor faţă de care s'a angajat fiind mare, a trecut la fapte. In ultima zi a depunerii listelor, după încheerea terminului legal, *A DISOLVAT GARDA DE FIER ANULÂND TOATE LISTELE DEPUSE.*

Nelegiuirea asta săvârşită, lucrurile nu se terminau aici. Imediat s'a început goana de legionari. Toţi candidaţii, asistenţii, şefii de organizaţii şi membrii mai cunoscuţi au fost arestaţi. Modul arestării: *indescriptibil.* De când există Ţara Românească o asemenea faptă nu s'a petrecut. Niciodată! Peste 20.000 mii a fost numărul celor cari au umplut puşcăriile. *Opriţi dela dreptul de-aşi manifesta dorinţa, nimicindu-le libertatea, au fost confiscaţi, în sfidarea oricărui spirit de lege şi de dreptate, în închisori. Anulând justiţia şi întreg fundamentul de existenţă al unui stat.*

INJUSTIŢIA ŞI NELEGIUIREA au fost proclamate singurele dogme de conduită.

•

De când îi lumea, lume, nicio nedreptate n'a rămas nerăsbunată. Aceasta este logica şi dreptatea firească a naturii. Revolta nedreptăţii acumulate atunci, a explodat la Sinaia.

A urmat iarăşi o perioadă crâncenă, aspră şi dură. Alte morminte legionare: Sterie Ciumetti, Toader Toma, N. Bălăianu şi alţii.

Perioada aceasta, soră bună cu cea dintâi, n'a putut face pe conducători să priceapă nimic, nici acum, din cele petrecute. S'au lămurit mai târziu, la 5 Aprilie

1934, la Consiliul de Război al Corpului II Armată când *Garda de Fier*, prin reprezentanţii ei, a fost achitată.

GROZAVA URMĂRIRE A CĂPITANULUI

Omul care şi-a închinat cu o măreţie neasemuită viaţa lui, de fiecare secundă, *luptei pentru înălţarea morală şi eroică a neamului românesc*, pentru a-l ridica pe culmile gloriei şi strălucirei sale, *devenea pridonierul ţării lui.* România lui dragă, pentru care sta gata să moară ori când, *devenise o închisoare.*

Căpitanul, un biet urmărit, o pradă pe care hăitaşii o înconjurau ca s'o ducă în faţa puştii vânătorului. Uşile i se închideau atunci, iar strada îi putea fi oricând mormânt. Cei ce l-ar fi apărat cu viaţa lor erau în temniţe, iar cei răi îl căutau pierzării. Pe capul lui a fost pus preţ. Şi nimeni n'a fost mai *urît* ca el îl clipele acelea, de către duşmani.

A fost căutat pretutindeni. In sate, cătune, mânăstiri, păduri, ascunzişuri discrete. Aparatul de stat se transformase într'o mare brigadă de poliţie mobilă în căutarea nebună a unui om.

Dumnezeu şi patronul Legiunii, Arhanghelul Mihail, l-au apărat. Căpitanul s'a predat singur, şi de voie bună, cu 4 zile înaintea procesului. A venit între camarazii lui să-i conducă în acele zile grele prin care treceau toţi, şi Legiunea. După un proces care a durat 3 săptămâni şi care va fi cunoscut odată în întregimea lui, Căpitanul şi organizaţia ieşau cu o achitare

așa de strălucită încât a entuziasmat toată Țara Românească. Șase generali ai armatei noastre glorioase au pecetluit prin hotărîrea lor — dreptul de existență și de luptă al organizației legionare, pentru binele acestui neam. Un fior de bucurie după atâtea luni de tragedie. Un fulger de lumină după atâta timp de întuneric.

INTRIGA ȘI CALOMNIA

Puterea răului nu-și găsea odihnă. Dușmănia și gândurile rele în privința Căpitanului continuau. Inul pe deasupra lui plutea ca apărătoare și scut sabia de foc a protectorului Legiunii, care-l păzește și-l călăuzește pe drumurile cele bune.

Imediat după achitarea dela Consiliul de Războiu, dușmanii au început o campanie formidabilă de intrigă și calomnie. *Sub orice formă unitatea nesdruncinată a Gărzii de fier, care a rezistat Jilavei și morții, trebuia distrusă.* Fără unitate perfectă, nu este forță. Fără încredere totală în șef, nu se pot câștiga victorii. Neîncrederea odată pătrunsă în suflete și unitatea știrbită, dușmanii știau prea bine că legionarii *Gărzii de fier* deveneau niște păpuși pe care nimeni nu le mai lua în seamă, iar organizația o epavă. Adversarii reînvierii acestui neam atunci s'ar fi putut bucura cu nesaț. Opera lor le-ar fi reușit.

La primul examen al ~~încercării~~ de distrugere fizică, Legiunea a rezistat eroic. Toată lumea a rămas pe poziție cu *fața la dușman*. Nimeni nu s'a clintit.

Unii au murit, dar neclintiți în credință și atitudine. Alții au fost făcuți prizonieri pe viață, dar mai tari în credința lor.

La examenul intrigei Legiunea a stat în aceeași poziție. Un singur suflet a căzut. In trădare. Legiunea, strâns unită în jurul Căpitanului, a rămas mai departe *neclintită*.

Și al doilea examen era trecut cu bine.

INCERCAREA DE ASASINAT

Atunci au pus dușmanii la cale suprimarea Căpitanului. Vom lovi în păstor și se va risipi turma, își ziceau ei. Dar trădarea a fost descoperită. Planul diștrus, cianura de potasiu și pistolul nu și-au putut atinge scopul, iar „interesele superioare ale Statului" pentru dispariția Căpitanului au fost demascate ca fiind interesele unor ticăloși.

VIITORUL

Figura Căpitanului încadrată de miile de soldați ai lui, gata să moară legionari și să trăiască legionari, se înalță pe orizontul României, asemenea unui titan.

El este omul zilei de mâine.

Pe această zi, unii o așteaptă în post și rugăciune ca pe Ziua Invierii, iar alții o văd venind cu groază, ca pe ziua judecății...

„Unde umbrează darul tău, Arhanghele, de acolo se goneşte puterea Diavolului. Că nu suferă, să rabde lumina ta Satana ce a căzut din cer. Pentru aceasta te rugăm săgeţile lui cele de foc, purtătoare, cele pornite asupra noastră, stinge-le cu mijlocirea ta, apărându-ne pe noi de sminteala lui, vrednicule de laudă, Mihaile Arhanghele".

PARTEA A DOUA

CĂPITANUL CREATOR

In capitolele cari urmează, ne vom strădui să arătăm în evidență unele laturi esențiale ale personalității Căpitanului. In această ordine însemnăm pe cea mai de seamă și anume: *constructivismul și puterea lui de creație.*

Constructivismul pe terenul material și creațiunea în domeniul spiritual.

Căpitanul este un mare creator. *Este un izvor de creațiune, un vepnic îndemn spre fapte, un animator și mai ales un emulator.* Neluerarea și negativismul îl fac să sufere, îl distrug sufletește, îl omoară. E un activist în mers.

Cu toate acestea, acuza cea mare care i s'a adus atât Căpitanului, cât și generației lui, din partea tuturora, a constat tocmai în a se spune că este o generație negativă, o generație de distrugere, iar el, un negativist. Cât de nesdevărată este această acuzare o vor arăta faptele de azi și timpul viitor. Din inițiativa și îndemnul lui s'a creat enorm de mult, în toate domeniile. In cel material de exemplu, prin desvoltarea deosebită a voluntariatului muncii, prin nenumăratele

tabere, al căror rezultat stă mărturie în căminele, şcoalele, bisericile, spitalele, troiţele, podurile, fântânile, şoselele şi alte lucrări realizate, este o adevărată revoluţie care s'a făcut. Insuşirea caracteristică a străbunilor noştri romani, *construcţia*, după o adormire de secole, se trezeşte în noi cu aceeaşi putere cu care i-a stăpânit pe ei.

Sub semnul acestei reînvieri a puterii de muncă şi construcţie, noi prevedem viitorul frumos în care această minunată ţară va fi un vast şantier de lucru în care nimic să nu fie neîntrebuinţat.

Iată cum vede Căpitanul problema construcţiei şi cum o prezintă: „Niciodată nu s'a pus problema luminii mai mult decât în clipa în care omul şi-a pierdut vederea. Tot astfel în lume problema *construcţiei* se pune mai puternic în clipa în care omenirea are conştiinţa clară că totul în jurul ei se ruinează. Când toate se îndreaptă încet către paraginâ, sufletul omenesc se îndreaptă în sens contrar, porneşte la contra-atac, care se manifestă prin setea formidabilă de *a clădi din temelie, de a înălţa prin muncă, de a construi*. In Europa nu s'a pus niciodată această problemă a construcţiei ca astăzi când epoca războiului ne-a lăsat o ruină şi când epoca de după războiu ne lasă mai multe ruine, în fiecare zi câte o ruină.

La noi în ţară, după 15 ani de discursuri pe la răspântii, discursuri umflate dar sterile, de pe urma cărora n'au rămas decât ruine, sufletul nostru fuge de vorbe şi caută direcţia *faptei*. Voim şi noi să construim, dela un pod rupt, până la o şosea şi până la captarea

unei căderi de apă şi transformarea ei în forţe motrice, dela construcţia unei gospodării ţărăneşti noui, până la aceea a unui *sat românesc nou, a unui oraş, a unui stat românesc nou*. Aceasta este chemarea istorică a generaţie noastre: pe ruinele de astăzi să clădim o ţară nouă, o ţară mândră. România cea nouă nu poate ieşi, nici din jocul cărţilor din cluburi, nici din cafenele, nici din cabareturi şi nici din călcâile roase pe străzile oraşelor în plimbări şi desfătări ale diferiţilor don-juani. *Ea va ieşi din eroismul muncii*".

Eroismul acesta revărsat a devenit o lege legionară. Un principiu de cunoaştere pentru un legionar „care trebuie să fie un om de fapte în primul rând. Prin fapta lui, prin munca lui el va clădi, din temelii, România cea nouă". Tot viitorul de aur al ţării, Căpitanul îl vede realizabil numai prin munca tuturor şi prin fapte. „O palmă de pământ să nu rămână nelucrată între Nistru şi Tisa. Primăvara cu preoţii în frunte, cu ofiţeri, cu profesori universitari, cu copii de şcoală şi cu bătrâni, să ieşim cu elan noi, popor de plugari, la încurajarea muncii pe câmpiile de unde trebuie să iasă salvarea patriei noastre, mărirea şi gloria ei".

Constructivismul legionar, pornit din marile îndemnuri ale Căpitanului, pune tot mai multă stăpânire pe neamul românesc. Sub vraja muncii se încheagă tot mai temeinic sufletul naţional. In binefacerile ei se scaldă şi intelectualul mânat în a aprecia cum se cuvine sforţarea plugarului şi acesta se mângâie cu camaraderia cinstită a omului de carte. Un ideal comun

se plămădește, o înfrățire se produce. In trecere trebue să amintim, când scriem despre această renaștere într'o muncă românească a generației de azi, că nu se găsește în ea nicio umbră de imitație, cum în mod perfid insinuiază atâția dușmani cutremurați de zorii cei noui.

Virtutea muncii și revirimentul ei în România, pleacă din sufletul sbucfumat, în găsirea unui nou drum de viață, al lui Corneliu Codreanu.

* * *

Opera Căpitanului cea mare, creațiunea de căpetenie care va trăi să vorbească viitorului, *este Legiunea cu noul tipar al sufletului legionar.*

Legiunea ca bază de manifestare spirituală, ca sistem de gândire și disciplină. Tot duhul acestei creațiuni, împreună cu viața și desvoltarea ei, din sufletul lui pornește, și tot în el își găsește condițiile de existență.

Căpitanul este Legiunea!

Dar ce este Legiunea? Legiunea nu este ceeace mulți, judecând superficial, au putut crede: *o mișcare politică. Ea este mai presus de orice, o mișcare spirituală care acționează asupra sufletului, și mai ales asupra sufletului.*

In situația de azi oricine neglijează sufletul, lucrează înzadar și munca lui va fi sterilă.

Căpitanul a spus: „Mișcarea legionară are caracterul unei mari școli spirituale. Ea tinde să aprindă credințe nebănuite, ea tinde să transforme, să revoluționeze sufletul românesc. Sufletul este punctul cardinal

asupra căruia trebue să se lucreze în momentul de față. Sufletul individului și sufletul mulțimii".

Sufletul neamului românesc trebue chemat la o viață nouă. Maestrul artist, creator al vieții celei noui, al sufletului nou, a fost și este el, Căpitanul. Clipă de clipă a educat și a transformat prin toate mijloacele. Cu vorba, cu fapta și prin exemplul vieții lui, făcând din legionari oameni noui, cu alt mod de a vedea, *eroi ai credinții lor*, apostoli ai acestei noui religii. Toți poartă pecetea personalității Căpitanului. El i-a transformat. Pe cei slabi i-a făcut curagioși. Pe cei șovăelnici încrezători. Desorientaților le-a arătat calea cea bună. Pe cei cu visuri deșarte i-a readus la realitatea românească. Ambițioșilor le-a pus frână, iar celor cu dorinți de parvenire le-a închis calea. Celor buni le-a mărit elanul și tuturora le-a făcut câte o infuzie de viață nouă, legându-i laolaltă prin camaraderia legionară, cimentul prin ajutorul căruia se pregătește betonul armat al sufletului biruitor. In direcțiunea educației și a transformării sufletești, atâta cât a înfăptuit Căpitanul până acum, îl situează în rândul marilor *reformatori.*

*

Momentul în care apare Legiunea este important. In nenorocirea care a urmat lui 8 Maiu 1927 pentru mișcarea națională, din mijlocul ruinelor se ridică salvatoare această organizație. Primul strigăt al inițiatorului acestei organizații, adresându-se oamenilor curați la suflet și tineri la inimă, a fost acesta: *„E ceasul vostru: Veniți!"* Și au venit puțin de tot. Vreo 10—12

copii, reprezentând cea mai fidelă imagine a sărăciei, cu vreo trei patru inşi mai bătrâni de ani. Cu ei trebuia să înceapă Căpitanul creaţiunea lui cea mare. Iată în ce cuvinte arătă primele încercări:

...„Am luat contact cu cei ce înclinau spre a deveni legionari. Pe unii din ei i-am pus să execute mici însărcinări, în special la vărutul şi aranjatul camerilor noastre din cămin. Toţi însă erau obligaţi ca să facă de gardă, câte 3 ore la Icoana Sf. Arhanghel Mihail. Aceasta ca o dovadă a *credinţii* noastre în puterea înfinită a lui Dumnezeu şi a neclintirii noastre de lângă Dânsul, în ceasurile cele mai grele prin care trecea mişcarea naţională. Am dorit ca Legiunea să se formeze pe bază creştină făţişă, pentru a brava necredinţa lumii şi pentru a pregăti pe aceşti tineri la *rezistenţă* în lunile de ură şi de răutate care urmau să vină peste dânşii şi peste noi. Incât atunci, când prin înfiinţarea Legiunii i-am expus la ura lumii, le-am dat imediat şi antidotul necesar, credinţa în Dumnezeu. Acesta a fost primul caracter al Legiunii. Al doilea a fost *caracterul ostăşesc*, al disciplinii, curajului, sacrificiului, încrederii în puterile sale. Era o admirabilă împletire: Icoana reprezenta credinţa, şi garda din jurul ei care se făcea zi şi noapte, spiritul ostăşesc. Din aceste două caractere a isvorît Legiunea".

Pentru lumea pretenţioasă de azi, atâta nu era deajuns. Aceste două caractere ale organizaţiei puteau fi bune doar pentru copiii naivi, entuziasmaţi de atitudinea unui „nebun". Ca să conduci o ţară însă, îţi trebue oameni capacitaţi, cu multe titluri universitare,

tobă de teorii seci, dar savante, apoi programe amănunţite, editate în broşuri luxoase, doctrine clar expuse de doctrinari bătrâni şi încă atâtea altele. Şi Legiunea care nu voia numai să conducă, ci să creeze un suflet nou, cu o ţară nouă, se mulţumea cu *credinţă şi vitejie*. Ei da! Mărturisim sus şi tare că Legiunea Căpitanului s'a născut fără doctrină, fără oameni mari şi fără program. In locul acestora a pus ceva mai bun: mult suflet cinstit şi credincios. „O minctună sunt toate programele noui şi sistemele sociale fastuos etalate poporului, dacă în umbra lor rânjeşte acelaş suflet de tâlhar, aceeaşi lipsă de conştiinţă pentru îndeplinirea datoriei, acelaş duh de trădare faţă de tot ce-i românesc, acelaş desfrâu, aceeaşi faptă de risipă şi lux". Realitatea şi viaţa nu pot fi încadrate în programe. Pe urmă programul în sine n'are nicio valoare. Valoare are numai credinţa şi trăirea ei, în legătură cu programul. „Dacă omul de program sau de doctrină îşi slujeşte cu oarecare interes programul, legionarii sunt oamenii unei mari credinţe, pentru care oricând sunt gata să se jertfească".

In ce priveşte călăuzirea legionarilor şi atitudinea Legiunii în faţa diferitelor probleme, cari s'au pus în faţă, *Căpitanul a prins vremea de mână şi a mers în rând cu ea.*

Acestei perfecte înţelegeri a cerinţelor momentului, a descifrării realităţilor şi a spiritului său de pătrundere şi previziune, se datoresc atâtea iniţiative, măsuri şi atitudini pe care le-a avut cel dintâi el,

fiind totdeauna aspru criticat, pentru ca după aceea să fie copiat și urmat.

•

Această mare școală spirituală a avut totuși și are la bază mai multe principii, pe care se desvoltă și s'a desvoltat organic edificiul cel nou. Aceste principii sunt: CREDINȚA, MUNCA, ORDINEA, DISCIPLINA ȘI IERARHIA.

Având ca puncte de bază și manifestare aceste principii, prin infiltrarea și înțelegerea lor se creia lumea cea nouă. Dela individ la colectiv. Căci nu se poate purifica sufletul colectiv și viața publică de otrăvurile cari o stăpânesc astăzi, cum este democrația lașă, anonimă și distrugătoare, precum și spiritul politicianist cu toate derivatele lui, lipsa de răspundere, hoția, trândăvia, jaful, și trădarea intereselor generale naționale, în favorul celor personale, de cât pornind dela transformarea individului. Cu indivizii al căror suflet este curat se poate crea o altă atmosferă publică. Și aceasta nu se poate îndeplini decât prin ajutorul principiilor amintite, luate ca bază spirituală de plecare. Câteva cuvinte despre ele.

CREDINȚA ȘI MUNCA [1])

„In locul necredinței și ateismului masonic, care tinde să înstăpânească domnia judaismului, Legiunea vine cu credința în Dumnezeu, ca cea dintâi și cea mai puternică idee de bază. Tot ceeace s'a clădit durabil,

[1]) Ion Banea: Rânduri către generația noastră.

numai în puterea credinței s'a făcut. Nimic nu dăinuește fără cimentul credinței, iar celui ce crede toate îi sunt cu putință. *Generația noastră trebue să se ferească de prea mult criticism și să-și umple sufletul cu credință căci aceasta o va mântui.*

Vremurile noastre sunt vremuri de răscruce. Viața colectivă nu se manifestă normal, continuu și tenace, ci este sguduită și plină de frământări în căutarea echilibrului, în găsirea făgașului potrivit tendințelor și plenititudinilor pe care timpul le pretinde acestei vieți. Acest desechilibru, pe care îl simțim și îl trăim cu toții, își are originea în îndepărtarea omului dela misiunea lui. A omului și a generațiilor. Când un neam ajunge prin generația care îi deține, îl acel moment istoric, destinul lui — tradiția trecutului și aspirațiile de viitor — să nu mai fie străbătut de fiorul unei mari credințe înviorătoare, care să-și lase pecetea ei distinctă în istorie și a abdicat dela înțelegerea organică a muncii și a creațiunilor prin muncă, el nu mai poate trăi decât în frământare, haos și desechilibru. Acesta este aspectul pe care îl prezintă viața românească dela războiu încoace. Tot felul de crize au sguduit organismul nostru social, mergând din dezastru în dezastru, începând cu pustiitoarea criză sufletească, generatoare a tuturor celorlalte prăbușiri cunoscute și trăite. In acest imens haos de multă vreme s'a aprins o candelă cu lumină nouă. La început mică și firavă, dar apoi tot mai cuprinzătoare, mai strălucitoare. *Este lumina credinței legionare în frunte cu Căpitanul, creatorul acestei credințe.*

In răscrucea vremilor, această credinţă începe a fi deschizătoare de drum nou şi în căldura ei liniştitoare începe să se organizeze o viaţă nouă a cărei primă manifestare puternică, este *respectul muncii şi cultul ei*. Oamenii trec repede şi generaţiile la fel. In urma lor rămân însă înfăptuirile. Acestea stau mărturie în faţa urmaşilor, încadrate în patrimoniul naţional, servind în acelaş timp ca exemple şi îndemnuri. Apelul pe care istoria, speriată în faţa haosului în care se înfăţişează lumea românească, l-a adresat copiilor celor adormiţi în mormântul ei, n'a rămas glas în pustiu. L-a înţeles Căpitanul şi generaţia tânără. Peste ruinele de astăzi şi la încrucişările drumului, ea s'a ridicat mândră cu acest cult al muncii. Pentrucă legionarii chemărilor româneşti ştiu prea bine că „România cea nouă nu poate ieşi decât din eroismul muncii".

ORDINEA

Desordinei materiale şi sufleteşti să-i opunem *ordinea desăvârşită*. Ordinea în gând, în fapte, în administraţie, în viaţă. Fără această operă ordonată ţara noastră se destramă ca o ţesătură proastă. „Munca aceasta, mare azi când călim sufletele şi ne întindem în largul ţării, apropiind ora victoriei, mare mâine când va trebui să clădim şi să refacem ţara aceasta a lenii, a politicei şi a ignoranţei, este călăuzită de principiul fără care ar da greş: ordinea".

DISCIPLINA ŞI IERARHIA

Libertăţilor democratice prost înţelese, absurde şi împotriva firii, Legiunea le opune două principii sănătoase: disciplina şi ierarhia. Nu există una fără cealaltă. Fără disciplină nu poate exista societate bine organizată şi prosperă. Ambiţiunile şi pulsaţiile de natură egoistă ale individului trebue să se plece în faţa marelui interes colectiv. Disciplina legionară nu este cazonă, prusacă şi aspră, ci educativă şi voluntară. Este o disciplină trăită. Ea isvorăşte din sufletul fiecăruia ca o înaltă înţelelegere a vremilor şi a valorii principiului în sine. Principiul disciplinei este cel mai criticat de lumea democratică, egalitară şi individualistă. Impotriva acestei atitudini Căpitanul a venit cu spiritul creator al disciplinei. In locul lipsei de autoritate se cere disciplină şi comandă. Disciplina cere *ierarhie*, comandă şi şef. Aceasta presupune răspundere şi pedeapsă. Legiunea respinge ca nedemnă şi împotriva firii egalitatea trâmbiţată de către democraţie. Nu există egalitate naturală. Oamenii sunt diferiţi. Ierarhia cere selecţiune. Selecţiune însă bazată pe valoare şi pe calităţi. Selecţiunea celor care se impun prin forţele şi capacitatea lor. Iată normele vieţii celei noui".

Iată Legiunea.

In fruntea Legiunii este creatorul ei, Căpitanul. El şi-a închinat întreaga viaţă acestei mari creaţiuni. Cum îşi îngrijeşte un artist opera să nu o strice cineva, aşa este de atent Căpitanul cu Legiunea lui. Trei ani

a ţinut pe puţinii înţelegători ai sufletului său departe de lumea cealaltă, pregătindu-i mereu ca să fie destul de rezistenţi în lupta ce trebuia s'o poarte. Să nu-i copleşească spiritul dela care i-a smuls şi care trebuia învins. Iar după aceea, când a ieşit pe baricade, câte griji pentru Legiunea lovită cu violenţă din toate părţile, pentru a fi distrusă în faşe. In vâltoarea acestor primejdii de fiecare moment, cu o veghe de adevărat Căpitan, stând la postul de comandă şi cârmă, de multe ori a ocolit milimetric Scylia şi Carybdele care stăteau în faţa corabiei legionare.

Azi, când aşternem aceste rânduri, călăuzeşte barca sufletului legionar prin cea mai învolburată strâmtoare, pe unde încă nimeni dintre oamenii care se pretind la noi, conducători, n'a trecut vreodată. Acum nu se poate naviga cu pavilionul ridicat, ci fără lumină şi cu steagul acoperit, făcând diferite manevre, una mai dibace ca alta, ferindu-se din calea marilor vapoare pentru a nu fi nimicit, tinzând să ajungă la liman. Trecând peste primejdia apei, a strâmtorilor şi a vigilenţei duşmanului, dela frâna de comandă este obligat să supravegheze cu atenţie echipajul, în sânul căruia s'au strecurat doi duşmani teribili. Cel mai primejdios este germenul şoaptei ticăloase pe care agenţii străini caută să-l însămânţeze printre soldaţii celui ce stă nemişcat la cârmă, şi al doilea este fructul acestei semînţe, *dintele trădării*, care a încolţit într'un suflet mişel şi plin de ambiţiuni vanitoase. Un moment trebue să părăsască cârma. Dar numai o secundă necesară asvârlirii peste bord a balastului. Totul intră iarăşi în

supremă atenţiune. Peste toate obstacolele şi suferinţele ce pândesc încă corabia aceasta, în depărtare se vede o lumină din ce în ce mai strălucitoare şi plină de nădejdi. E sabia de foc a Arhanghelului Mihail, patronul Legiunii care ne conduce în luptă şi ne arată drumul biruinţii.

CĂPITANUL ȘI FELUL DE ACȚIUNE

Căpitanul niciodată nu lucrează desordonat. El iubește ordinea și situația clară.

Pătrunde extraordinar de repede miezul oricărei probleme și tot așa de pătrunzător este în sesizarea părților slabe, sau bune. Aceste însușiri organice ale Căpitanului, au făcut din el, un mare tactician.

Este un judecător desăvârșit al situațiunilor, în decursul desfășurării unei acțiuni de orice fel.

Acei care au lucrat sub comanda Căpitanului, au avut posibilitatea de a pătrunde minunatul său simț tactic, de splendidă orientare și de conducere. Cu adversarul în față aceste calități se potențează. In fața dificultăților și a dușmanului, Căpitanul este mai în largul său, decât atunci când este nevoit să acționeze „în timp de pace".

Militar în structura și concepțiile sale, a introdus în viața politică defectuoasă, falsă și plină de labirinte diplomatice, linia dreaptă de atitudine militară, prin ajutorul căreia a tăiat de atâtea ori, până acum, încurcatele ițe ale politicei românești.

„In toată Europa este un curent pentru introducerea virtuților ostășești în viața publică a țărilor.

In locul vorbăriei și al discursurilor lungi, lumea vrea frază scurtă, clară și precisă, ca aceea a ostașului.

In locul desbinării și al certurilor, noi punem camaraderia frumoasă a ostașului și *unitatea* perfectă, ca a unei trupe, a națiunei întregi".

Este un mare animator. Cu Căpitanul și lângă el, te simți așa cum spune poetul „cu șapte vieți", gata de a înfrunta orice primejdie, și mai ales cu nesfârșită încredere în biruință. Cel din urmă slăbănog, lângă Căpitanul și prin influența lui, devine un viteaz.

Secretul tuturor acțiunilor reușite ale Căpitanului constă tocmai în această *putere magică de influență eroică, asupra soldaților săi.*

O chestiune, care intră în preocupările Căpitanului, este studiată și pusă la punct până în cele mai mici amănunte. Nimic nu-i scapă, nimic nu neglijează, nicio posibilitate nu rămâne necontrolată. Hotărîrea, odată luată, cedează locul *încrederii.* Incredere în reușita acelei acțiuni trecând peste toate piedicele ce s'ar pune deacurmezișul. Este o încredere *pasională, cuceritoare, epidemică.*

* * *

Curiozitatea felului de acționare a Căpitanului, nu o formează cele scrise mai sus, ci *ACȚIUNEA PRIN INTUIȚIE, PRIN INSPIRAȚIE. Marele dar al Căpitanului.*

Atitudinele din clipele hotărîtoare ale vieții lui și marile orientări date organizației, nu le-a săvârșit în urma unei logice și meticuloase construcții mintale,

pornind dela premise date, ci totdeauna la îndemnul instinctului personal, al intuiției, chiar dacă contrazicea atunci toate regulele rațiunei și ale dreptei judecăți.

Acest spirit de intuiție până acum nu a dat greș niciodată. Sediul acestui spirit nu stă în creer, adică în rațional, ci în inimă adică în puterea sentimentului. Creerul, frânat de judecată, poate greși, pe când inima, care merge pe culmea pasiunilor și a înălțimilor sentimentale, care dau orizont mare și larg, nu greșește.

„De altfel inspirația și intuiția genială — amândouă în afara raționalului — nu numai în artă, ci chiar în științele exacte — stau la temelia tuturor marilor propășiri și prefaceri. Cu atât mai mult în domeniul economic și social-politic.

Intelectualitatea, oricât de superioară și rafinată ar fi, e incapabilă să găsească PRIN RAȚIONAMENT, calea cea mai justă spre mai nou și mai bine. De aceea în orice domeniu, drumurile noui le-au găsit și le-au deschis *numai marii inspirați.* Și nu pe cale de raționament.

Incontestabil că, de nenumărate ori — post factum — inspiratul poate demonstra rațional valabilitatea oricărei mari inovații create inspirativ. In știință în special, marile genii novatoare, din diverse motive și mai ales dintr'un soi de cochetărie intelectuală, au căutat să camufleze inspirativul, prezentându-l ca rezultat al raționamentului logic curent. Dar istoria bine documentată și biografia marilor deschizători de drumuri ne arată caracterul de inspirație hiper sau ultra rațională dela temelia tuturor realizărilor epocale.

Istoria pătimirii geniilor și marilor novatori în orice domenii, incapacitatea unor generații de a pricepe ceeace apare, azi, evident chiar unui licean mai inteligent, stau mărturie pentru generalitatea acestei inferiorități a gândirii raționale. Nu odată elita intectualilor, nu odată docte academii s'au comportat, în fața marilor deșcoperiri în diferite domenii, ca și cum ar fi fost compuse din cretini.

Intelectualitatea noastră — vorbesc de cea care-și merită numele — se găsește față de adevărul nostru într'o postură de a cărei ciudățenie ne-am putea mira că nu-și dă seama.

De fiecare dată, la fiecare acțiune sau adevăr exprimat de Căpitanul a reacționat contestându-i valabilitatea, neînțelegând-o, părându-i absurdă sau ridiculă, sfârșind, în toate cazurile prin a constata cu surprindere că evenimentele i-au dat lui dreptatea, și nu raționamentului lor. Elita intelectualității noastre calificate a căzut cu brio și aproape în totalitatea ei la acest examen de înțelegere și pătrunderee a realităților social politice".[1])

Un conducător însă, nu este un om într'adevăr excepțional, dacă are numai acest dar al naturii. El trebue să recepteze cu sufletul lui, încă ceva: *momentul* traducerii în fapte, încadrarea în fapte a inspirațiunilor avute. Căci altfel, fie că este un grăbit, fie că rămâne un întârziat — ceeace din punct de vedere al genialității personale și a reușitei acțiunei întreprinse — este acelaș lucru, adică nimic.

---

[1]) Prof. Dan Rădulescu: Marile revizuiri care se impun. Revista mea 1936.

Există o lege a *momentelor*. Mai precis: o anumită fixare a lor în timp. Nu poți face *orice, oricum* și *oricând*, fără ca acțiunea pe care o încerci să nu producă o desarmonie și să nu cadă în ridicol, dacă nu cumva îți ridică în contra ta, toate adversitățile mediului, forțat în manifestarea lui.

După cum într'un cor, dacă nu se știe intrarea sau ieșirea unei voci, totul devine deplasat și strident tot astfel se întâmplă și în viață, care nu-i decât o vastă scenă, pe care, cu toții jucăm și cântăm, intrăm și ieșim.

Unora, le este rezervat câte un rol mare. Totul depinde de felul cum înțeleg să se achite de această însărcinare.

Când actorii înțeleg și pricep indicațiunea *momentului lor*, termină bine devenind eroi, când nu, rămân doar biete jucării, sau nebuni.

In această privință, Căpitanul posedă marea însușire, de a simți când *trebue să intre în scenă, ce mișcări să facă și când trebue să se retragă.*

Legile naturii își găsesc o tălmăcire perfectă în sufletul lui. Își face intrarea în mijlocul mediului totdeauna la timpul cel mai potrivit, încât niciodată nu strică armonia și mersul firesc.

Aceasta este calitatea priceperii momentelor. Ea nu se câștigă decât printr'un singur fel: înzestrarea naturală. Din cărți nu se poate învăța și nici nu este legată de vreo calitate omenească, cum ar fi: inteligența cultura, sau cumințenia.

Ajutat de însușirile acestea, modul prin care lucrează și influențează pe semenii săi, a fost și este: *fapta.*

Unii, dintre aleșii neamurilor, s'au impus prin puterea captivantă a oratoriei lor. Alții, și-au atras valuri întregi de simpatii prin întrebuințarea tacticei tăcerii.

A treia grupă prin strălucirea unor birunțe de arme, iar pe alții i-a ridicat sus de tot diplomația sau teroarea.

Căpitanul s'a impus prin vitejia faptelor și a atitudinilor sale.

Cultivă *oratoria faptelor*. Un discurs oricât ar fi el de frumos și ori câtă lume l-ar asculta, rămâne tot vorbă goală, și nu trăește. Pe când fapta este un permanent discurs. Ea nu se adresează numai celor cari o înfăptuiesc și celor prezenți. Străbătând anii și chiar veacurile, în fiecare moment vorbește atât celor cari sunt, cât și celor ce vor veni.

Faraonii Egiptului au amuțit de mii de ani, dar faptele lor, câte nu ne vorbesc nouă, despre ei și timpurile lor.

Mult mai mult, decât ar fi putut vorbi în întreaga lor viață.

Când s'a pus problema construirei unui dig pe malul Buzăului, la Vișani, ca să fie stavilă împotriva apelor, Căpitanul adresându-se legionarilor săi, zicea printre altele: „Acest dig va purta peste veacuri faima legionară".

Dacă îl transpunem pe Căpitan în fruntea Legiunii ca șef al ei, și vom căuta cum acționează în această calitate, ceeace frapează din primul moment pe un cercetător al evoluției acestei înjghebări, sunt așa numitele „bătălii" cari atrag în jurul lor forța

Legiunii întregi, constituind ceeace Căpitanul a numit „munca pe țară".

Ce sunt bătăliile? Ce este munca pe țară? O *bătălie în sistemul legionar este o sforțare comună și unită a întregei Legiuni, în vederea atingerii unui scop precis*, pentru a cărui realizare se efectuiază munca pe țară, ca să poată duce la rezultatul dorit. Câteva cuvinte despre această muncă pe țară.

Iată ce spune Căpitanul: „Era ceva nou în mișcare și răspunderea principiilor de organizare a Legiunii. Acest sistem are următoarele avantaje:

a) „Rezultat material mare, cu foarte puțină sforțare.

b) „Educația în spiritul de unire al legionarilor îndreptându-se toți în același timp către atingerea aceluiaș țel.

c) „Întărirea ordinei și a disciplinei, fiecare muncind ordonat și după un plan bine stabilit de mai înainte.

d) „*Crearea conducătorilor de mâine ai mișcărei*".

Munca pe țară, în cadrul Legiunii, în ultimul timp a luat o formă nouă, a *muncii pe țară, pentru țară*.

Taberile de muncă, în finala lor năzuință, tind să aprindă dragostea de muncă a neamului întreg, în vederea creerei instituțiunilor și operilor de interes obștesc, pentru el. Aceasta se face prin voluntariatul actual al muncii legionare.

Taberile de muncă sunt și ele o bătălie, numai, în războiul mare pe care îl duce Legiunea. Prima bătălie cu care a ieșit pe teren organizația legionară a constat în asigurarea numărului de abonați necesari,

pentru a putea trăi revista „Pământul Strămoșesc", după cum am văzut.

A doua a fost „bătălia vitezii" pentru cumpărarea unei camionete, necesară deplasărilor de propagandă.

Au urmat celelalte bătălii, una după alta: cărămidăria dela Ungheni, grădinăria, organizarea, încercarea marșului din Basarabia, tipografia, Neamț, Tutova, Casa Verde ș. a., terminându-se cu „bătălia prigoanei".

Cu ocazia primei bătălii, Căpitanul a scris:

„Fie ca la a 50-a bătălie, neamul acesta să scape de stăpânirea inimei negre a iudei și de nedreptate".

Legionarii de sub comanda Căpitanului, așteaptă această bătălie.

CUM SCRIE CĂPITANTUL

Căpitanul nu este un obișnuit al scrisului. In viața lui plină de luptă a stat mai mult cu mâna pe sabie, decât pe condei. A lăsat această îndeletnicire pe seama altora. Aceasta nu însemnează că este lipsit de însușirile cari se cer unui bun mânuitor al condeiului. Dimpotrivă, articolele pe care le-a scris în timpul vieții de student, răspândite prin ziarele naționaliste ale timpului, apoi redactarea revistei „Pământul Strămoșesc", broșurica „Scrisori studențești din închisoare", „Cărticica Șefului de Cuib" și mai ales „Pentru Legionari" ne arată cu prisosință aceste calități.

Caracteristica scrisului său este claritatea. Modul de a-și așterne gândul pe hârtie este limpede, fără ascunzișuri și fără întortocheli. Fraza lui nu este o frază savantă, plină de cuvinte al căror înțeles trebue căutat prin dicționarul cuvintelor radicale. Ea este simplă, însă vie și plină de nerv. Verbul o stăpânește. In afară de aceasta în tot ceeace a scris Căpitanul nu găsești nimic rece datorit combinațiilor mintale, sofisticăriei. *Scrisul lui, e sufletul lui.*

Când scrie despre Moldova, pe care o iubește nespus de mult, felul de exprimare devine duios și

plin de sentimentalism: ... „pentrucă noi Moldovenii am rămas cei mai săraci și cei mai bătuți de soartă dintre toți Românii ... La noi au dispărut cântecele de veselie și mândrul, albul nostru port a dispărut. Bătută voinicească flăcăii noștri nu mai știu să joace, doar cântec prelung de doină răsună de pe dealuri în nopțile cu lună. Atâta ne-a mai rămas nouă Moldovenilor.[1])

Din acest scris se desprinde ca o văpaie dragostea pentru pământul nostru în suferință. „O pământ al strămoșilor! de mila ta noi plângem. Vorbește; noi te-am mai ascultat odată și ți-am jurat credință: ori te vom scoate din robie, ori vom muri în luptă".

Adresându-se celor mici, le arată, că, prima și cea mai înaltă datorie a lor „este, să iubiți cu foc, copii, pământul acesta. Intr'nsul dorm și vor dormi mereu toate amintirile voastre; sărutați cu drag țărâna lui, călcați încet, încetișor pe dânsa. Dedesubt sunt oase scumpe și sânge mult. Fiecare os, fiecare picătură de sânge vor spune inimii voastre povestea unui neam de eroi".[2]

Și apoi nădejdile pe care le depozitează în copii și tinerime: „Convingerea noastră este, că ei sunt cei meniți de sus, spre a făuri acea Românie, liberă, ferică și românească. Nu cei învechiți în rele, cei mâncați de patimi, și nici cei orbiți de strălucirea aurului jidovesc vor putea mântui această Românie. Nu! pentru că Dumnezeu niciodată n'a încredințat o menire sfântă, unor oameni cari n'au avut nimic sfânt".

---

[1]) C. Codreanu: Scrisori studențești din închisoare — scrise în 1923.

[2]) Idem.

Sufletul Căpitanului este cuprins de trei mari pasiuni. Intâia şi cea mai puternică este iubirea de Patrie. Înţelegerea suferinţelor şi a sbuciumului ei precum şi chemarea pe care o face pământul în care „dorm toate amintirile, toată slava noastră şi dela care aşteptăm să ne vină şi mântuirea".

Dragostea de codru este o altă pasiune care răbufneşte din tot ce a scris Căpitanul. Iubeşte codrul într'un mod tainic şi superior. Frăţia proverbială a românului cu pădurea, în sufletul lui îşi găseşte multă înţelegere... „In tăcerea nopţilor de închisoare, visând la România pe care ne-au cântat-o mamele la căpătâiu şi de care ne-am legat atâtea nădejdi şi atâtea doruri sfinte, adesea ne întoarcem cu faţa îndărăt spre codrii pe cari i-am părăsit. Spre ţara strămoşilor".[1])

Şi ţara strămoşească pentru Căpitan este muntele, a treia lui pasiune. Cum iubesc vulturii stâncile, aşa iubeşte Căpitanul muntele. Aici îi place să-şi odihnească sufletul şi ochii, străpungând cu privirea lui depărtările. In înălţime se simte bine, respiră cu ardoare aerul rece şi curat al pădurii, care îi dă viaţă şi putere. Îi place linia dreaptă a stâncilor, sălbătecia locurilor şi desimea brazilor.

•

Scrisul Căpitanului se schimbă însă, când e vorba de acţiune de luptă. El îmbracă altă haină. Devine serios, grav, metalic, ca o goarnă. Totul vibrează atunci. Fraza este dinamică şi răscolitoare. Simţi cum se îngrămădeşte sub ea furtuna şi este gata să isbucnească. E partea eroică a sufletului. In această poziţiune adresându-se camarazilor le arată situaţia în care se găsesc. „Generaţia noastră a ajuns la o grea răspundere. Ori o apucăm la deal, ori la vale. La deal, pe calea energiei, a bărbăţiei, a cinstei şi a credinţei neţărmurită într'un ideal, şi într'un Dumnezeu, către un soare de aur al Românilor; la vale, pe calea moliciunii, a decăderii morale şi a pierzării noastre ca neam. Ori clădim o Românie Nouă, ori ne prăbuşim". Şi natural este pornit pe calea luptei, de unde spune celor cari îl urmează: „Nu voi putea crede că aţi fost înfrânţi, decât în faţa mormintelor voastre, sau văzându-vă în lanţuri în temniţa Galatei".

Când obrăsnicia duşmanului este prea mare, când provocarea lui este prea neînchipuită, când tăcerea ar însemna laşitate, atunci scrisul lui prinde nota revoltei şi a demnităţii. Aşa îi vedem în împrejurări ca acestea: „Cu inima străpunsă de durere şi legitimă revoltă, am cetit, pe zidurile Iaşilor nesocotita şi obraznica anunţare: apariţia unui ziar cu numele „Moldova" având ca proprietar şi director pe Gh. Spina, adică jidănaşul comunist, advocat Schreiber...

„Ascultă jidane, tu să vorbeşti în numele acestei Moldove? nici măcar să îndrăsneşti a pronunţa acest nume scump şi sfânt, necum a ţi-l face titlu de gazetă, pentru ca să ştii, că pe noi Moldovenii, care ţi-am răbdat ţie şi neamului tău, toate obrăsniciile, ne vei găsi de data aceasta transformaţi într'o stâncă de fier.

Fii ai lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, copii ai Moldovei, cuprindă braţul vostru, energie cerească de

[1]) C. Codreanu-Scrisori studenţeşti din închisoare.

trăsnească, în clipa în care cele din urmă amintiri ale voastre sunt călcate în picioare de venetici și de vampiri".[1])

Iar presei înstrăinate, care invenințează zi cu zi sufletul acestui neam, acelei prese care vorbește în numele nostru, fără să aibă ceva comun cu noi, afară de limba pe care ne-a furat-o, îi vorbește astfel: „Poate voiți ca prin insultele neîncetate cu care răniți sufletele românești să mă vedeți într'o bună zi în fruntea sfinților răsculați din Maramureș! să știți, că în clipa aceea v'a sunat ceasul și v'a sunat și scândura".[2])

Și chemarea lui către români: „În clipa când dușmanii ne copleșesc și politicienii ne vând, Românii, strigați cu înfrigurare, ca pe potecile munților în ceasurile de furtună: PATRIA, PATRIA, PATRIA!"

•

Așa scrie Căpitanul!

Limpede, curgător și energic, ca un râu de munte.

Cu duioșie, față de amintirile noastre și înțelegere pentru suferințele pământului strămoșesc.

Cu seriozitate, despre misiunea generației noastre.

Sobru și imperativ, când se adresează luptătorilor.

Viforos, când apără onoarea Neamului și a Patriei.

[1]) Manifest, Iași 1930.

[2]) Manifest, Buc. 1930.

CĂPITANUL ȘI CÂNTECILE LEGIONARE

„Așezările lumii vechi se dărâmă. În locul lor apar, singuratice luminișuri în turburări și prefaceri, așezările lumii noui. Și fiecare așteaptă, înfrigurat, să se ridice cineva de undeva și să lămurească profilul lumii ce se ivește. Organismul nostru național trece prin criza prefacerii pentru lumea nouă, trăind totodată legea împlinirii sale". [1])

Lumea aceasta nouă care astăzi se conturează tot mai bine și se profilează în zarea unui viitor destul de apropiat, răbufnește prin mediul lumii vechi, în acorduri de cântec. Această „naștere în cântec" a lumii noui legionare arată toată frumusețea și curățenia ei sufletească, fiind conformă și cu întreaga fire românească.

Pentrucă românul își duce viața „sub semnul muzicii". „Nu este eveniment fără întovărășire de cântec. Peste capetele vieții plutește cântecul de leagăn și de îngropare. Înlăuntru ei se desfășoară, ca într'o priveliște, colinda, cântecul de stea, doina, cân-

[1]) Liviu Rusu: Omul român în lumina de cântec. Insemnări Sociologice.

tecul de lume, jocul, cântecul bătrân şi alături, ca o strajă, muzica bisericii creştine".

In al doilea rând pentrucă muzica permite o scrutare a adâncurilor sufletului, o răscolire a sentimentelor, o captivare a lor şi o înfrăţire. Sub vraja cântecului dispare orice grije şi legătură pământească; sufletele se contopesc într'o trăire divină.

Legiunea fiind o mişcare spirituală mare şi răscolitoare, cu acţiune directă asupra sufletului, era firesc ca cea dintâi manifestare care exterioriza această credinţă să-şi găsească glas prin cântec. Cântecul este doar vorba sufletului. Prin mijlocirea lui sufletele se îmbrăţişează. Adresându-se sentimentului şi pornind din sentiment, cântecul înalţă, dă avânt şi creiază anumite predispoziţiuni. El este firul nevăzut pe care se ridică omul dela pământ spre zările înalte ale seninului, ale vieţii sufleteşti, spre Dumnezeu.

Mărturisirile de credinţă, oricare a fost esenţa originei lor, mai mult decât prin orice alt mijloc s'au răspândit şi au trăit prin cântec. Acţiunile mari omeneşti întotdeauna şi-au găsit eternizarea prin cântec. Eroii şi faptele lor tot prin ajutorul cântecelor trăiesc. Bucuriile şi durerile tot prin ele le trăim cu toţii.

*

Credinţa legionară a dat naştere cântecelor legionare. Lumea nouă pe care o pregătea Căpitanul s'a arătat mai întâi sub haina cântecului.

„In adevăr din primul minut, în Iunie 1927, pe când eram numai câţiva tineri disprețuiți de toată lumea, am cântat: „Sculaţi Români, la luptă bate ora..."

A fost cel dintâiu cântec în care ne adresam întregului popor român, din mijlocul Iaşului cotropit, înstrăinat.

Depunerea primului legământ, la câteva luni mai târziu, l-am făcut în mijlocul sunetului aceluiaş marş. Printre cântecile care le iubeam mai mult erau: „Să sune iarăşi goarna", „Voinicilor înaintând" ş. a. După un an la 1928, când spiritul legionar adunase în jurul lui o mulţime de tineri, având os şi sânge de legionar, au început să apară cântece noui". Izvorând din însăşi viaţa legionară, ele purtau pe aripa lor noua credinţă în care îşi găseau întreg suportul. „Aceste coruri, marşuri şi poezii sunt frânturi din sufletul nostru legionar şi ne aparţin prin urmare nouă şi numai nouă. Ele sunt expresia felului nostru de a gândi şi de a simţi, şi s'au născut din clocotul sângelui nostru... Ne revendicăm cu încăpăţânare şi ne aşezăm cu hotărire în faţa acelora cari, având o gândire şi simţire contrară gândirii şi simţirii legionare, încearcă să ni le fure, încearcă să le prezinte publicului ca fiind ale lor, încearcă să se împopoţoneze". Avem de altfel mulţumirea de a vedea că imitaţiunile, neavând nicio bază de credinţă, se pierd şi dispar, cum se vestejesc florile pe care încercăm a le sădi în alt teren decât acela care le este propriu. Ele nu rezistă.

In măsura în care această credinţă legionară se cristaliza şi lua o formă mai desăvârşită, în aceeaşi măsură şi cântecele au evoluat. Pornind dela încercările timide ale începutului şi până la cântecile cele mai noui, adevărate capo d'opere de crez legionar, de esenţă

muzicală superioară şi rezistând ori cărei critici literare, este un drum destul de lung, ale cărui rezultate se văd în sutele de cântece legionare ce s'au născut pretutindenea. „Fiecare regiune îşi are cântecele ei, cari se cântă în toată ţara. Şi dacă a ajuns în Munţii Apuseni sau în alt colţ de ţară de multe ori nu se mai ştie dacă stihuitorul este Radu Gyr sau un umilit dascăl din munţii Bucovinei".[1]) S'au ivit cântăreţi mulţi, ţărani, studenţi, meseriaşi şi titraţi, al căror suflet a prins esenţialul credinţei celei noui şi l-au aşternut în cântec. „Astăzi cântecile noastre răsună prin toate satele, prevestind parcă apropierea Invierii ce va să vie".

Subiectul acestor cântece este Căpitanul şi opera lui: Legiunea. Aproape nu există cântec legionar, care să nu preamărească Legiunea şi Căpitanul. Această încadrare în cântec nu are nimic forţat, nimic dictat, nimic care să nu fie firesc. Totul reiese dintr'o adâncă înţelegere a vieţii legionare. Pe cel ce a creat Legiunea şi pe ea însăşi o cântă legionarii.

Toată istoria închegărei noastre se găseşte în cântec. Dela sfioşii paşi ai începutului, până la acumularea marilor accente de revoltă ale prigoanei, totul este cântat. In hore vesele şi săltăreţe ca şi în duioase cântece de închisoare. In strigătul pământului ţării care geme şi 'n cântece de Nicadori. Slăvind munca din care legionarii şi-au făcut un crez şi vitejia pe care ei o iubesc ca pe o mireasă. In chemările pe care le-au făcut către românii „din munţi şi văi" şi îndatoririle pe cari toţi le avem de a ne apăra munţii noştri cei

[1]) Liviu Russu: Ce este cântecul legionar.

frumoşi. In îndemnurile din faţa primejdiilor, cum e aceasta:

„Legionare, nu te teme
„Că prea tânăr vei pieri,
„*Căci tu mori pentru-a te naşte,*
„*Şi te naşti pentru-a muri.*

Şi din atitudinile din faţa morţii:

„Cu zâmbetul pe buze
„Moartea 'n faţă o privim
„Căci suntem echipa morţii
„Ori învingem ori murim.

Pentru cei căzuţi în lupte Legiunea are Imnul ei, impresionant până la lacrimi, al cărui final este de o duioşie unică:

„Bate vântul peste ape,
„Trece timpul greu;
„Noi mereu te plângem frate,
„Iar tu dormi mereu"...

*

Pe deasupra tuturora stă însă Căpitanul şi Legiunea. Omul şi opera. Cântecile legionare în sinteza lor se opresc la acel vers minunat dintr'o poezie a noastră care se închee aşa:

„Tu Codrene eşti nădejdea
„Ce ne-a dat-o Cel din cer.
„Tu ne spulberi desnădejdea,
„Tu şi Garda ta de Fier.

şi apoi...

„Să trăiască Legiunea
„Şi al nostru Căpitan!

Căpitanul şi Legiunea stau mai presus de viaţa comună, sunt inspiratorii, sunt în mod indirect creatorii acestor cântece frumoase şi cuceritoare, la căldura cărora se va încălzi odată *întregul suflet românesc.*

„Cântecele legionare inaugurează o epocă nouă a României, de curaj, de realizare istorică. Ţara întreagă începe să răsune de cântece legionare. Vara în tabere, în marşuri prin munţi şi sate, călătorul le poate înregistra ca un netăgăduit semn de renaştere a neamului, ca o pregătire de luptă. *Cântecul legionar ţine trează în conştiinţa tineretului acestei ţări imaginea de peste timpuri a Căpitanului*".

„Pentru viitor cântecul legionar va păstra, încrustat în legendă, chipul Căpitanului". [1])

* * *

Ca o completare a acestui capitol publicăm două poezii, ale lui A. G. Delafântânele şi Viorica Lăzărescu, amândoi poeţi tineri dela Iaşi, închinate Căpitanului, pentru a arăta cum este văzut de ei.

HAIDUCESC

D-LUI CORNELIU CODREANU

S'a deşteptat în mine dorul iară,
De-a hoinări ca'n vremuri prin păduri,
Cu ochii aţintiţi spre munţii suri,
Cântând din frunză'n fiecare seară.

Hai, murgule, să ne pornim prin ţară,
Netemători ca voinicii panduri,

[1]) Liviu Rusu: Ce este cântecul legionar.

Ca doi haiduci cu prăzile'n coburi,
Prin luncile pustii cu frunză rară.

Acelaş dor s'a deşteptat în mine,
Să rătăcesc pe câmpurile pline
Cu flori de sânziană şi cicoare.

Să uit amarul vieţii care doare,
Să chiui şi să strig moldoveneşte,
Cântând ca'n vremea veche, haiduceşte.[1])

A. G. DELAFÂNTÂNELE

INCHINARE [2])

LUI CORNELIU Z. CODREANU
cu ocazia zilei de 10 Decemvrie

Un gând umil s'a ridicat spre tine,
Sfios, ca ciocârliile spre soare,
Căci tu ne-aduci credinţa în mai bine
Şi vorba ta-i o sfântă sărbătoare.

In tine se'ntrupează năzuinţa
Pe care, toţi eroii o purtară:
Să cânte'n largul zării, biruinţa
Invingători şi liberi, ori, să moară.

In tine-şi văd bătrânii tot avântul
Ce-l trâmbiţau cu drag în larga zare;
Prin tine se răzbună tot pământul
Şi înfloreşte România-Mare.

[1]) Pământul Strămoşesc, An. V. Nr. 3, 1 Martie 1933.
[2]) Pământul Strămoşesc, Anul V No. 1, 1 Ianuarie 1933, p. 5.

Umilu-mi gând s'a ridicat spre tine,
Să-ți dea prinosul dragostei de frate,
Căci tu ne-aduci credința în mai bine
Și'n tine, ni-s nădejdile 'ntrupate.

VIORICA LĂZĂRESCU

O minunată încadrare a Căpitanului în cântec, face deasemenea și subtilul poet și scriitor Radu Gyr.

In admirabilele lui cântece figura Căpitanului apare legată de natură și de sufletul legionarilor lui, așa precum ne arată și aceste două strofe pe cari le reproducem:

„Ci vin și la noi, Căpitane,
Flăcăii ți-s codrii de brazi,
Și-s gata să'nfrunte prigoane
Și drag li-e mormântul viteaz.

Sub flamura verde a Gărzii de Fier
E-o trudă de mâini și ciocane
Și tot legionarul în visu-i de cer
Te poartă încrustat, Căpitane."

INCHISORILE CĂPITANULUI

In cuprinsul lucrării am arătat diferitele închisori în care și-a petrecut timpul Căpitanul, încununându-și acțiunea întreprinsă cu pecetea jertfei personale.

Le reunim în acest capitol final, ca o încoronare a sbuciumului și a frământărilor, pe care viața omului, ce am căutat să-l prezentăm, o poartă.

Zilele acestea trăite după gratii, numai în tovărășia gândului, sunt garanția și cartea de vizită cea mai strălucită, pentru încrederea în timpul de mâine. A timpului de înfăptuire a celor cugetate și meditate în atâtea nopți lungi de chinuri și nesomn, trăind numai pentru focul idealului contopit cu sufletul lui.

Căpitanul, spre deosebire de alți oameni politici, nu a trăit în exterior, ci a coborît în interiorul său. Trăirea aceasta lăuntrică i-a ajutat în a descoperi defectele fundamentale ale sufletului românesc de azi.

Opera lui a tins să îndrepte aceste carențe de suflet și de aceea *refacerea sufletului colectiv românesc a rămas pârghia principală de preocupare a lui.*

El a întemeiat o *credință nouă.* Credința trăirii în duh românesc.

Clădirea măreață a României legionare stă sprijinită pe această credință și pe spiritul legionar, care din închisori s'a născut și în ele s'a întărit.

Căpitanul la baza operii lui a pus *piatra jertfei* și a *credinței.*

Prima arestare, 29 Martie 1923 până la 6 Aprilie, la Închisoarea „Poarta Verde" Iași. Apoi 9 Oct. 1923 — 30 Martie 1924, Văcărești. 25 Oct. 1924 — 25 Maiu 1925, Galata, Focșani, Severin. Două zile 1926 la Focșani. 17 zile luna Aprilie 1928, Galata. 26 Iulie 1930 — 30 Aug. 1930, Văcărești. 12 Ianuarie — 1 Aprilie 1931, Văcărești. În timpul din urmă nevoința de a se ascunde din 8 Decemvrie 1933 — 14 Martie 1934, când s'a predat, stând la Consiliul de Război până la 5 Aprilie acelaș an.

Poarta Verde, Văcărești, Galata, Focșani, Severin. Iar Focșani, Galata, Văcărești, iar Văcărești, și Consiliul de Război.

Tot atâtea distincțiuni pe pieptul Căpitanului.

CUPRINSUL

	Pag.
Cuvânt înainte	3
Nașterea și copilăria	5
Student. Atmosfera generală. Anul 1919	11
Universitatea din Iași	14
Muncitorimea	15
Lupta în Universitate	15
Congresul dela Cluj	17
Sfeștania la Universitate	17
Atentatul dela Senat	19
Garda Conștiinței Naționale	20
Greva dela R. M. S. și C. F. R.	22
Începuturi de organizare studențească	23
Eliminarea lui C. Codreanu	24
Întinderea mișcării	26
10 Decembrie 1922	27
L. A. N. C.	28
Votarea Constituției	29
Prima arestare a lui Corneliu Codreanu	29
Congresul delegaților studențimii la Iași. Ședințe în păduri și mănăstiri	30

Pag.

Inchisoarea Văcăreşti 35
Revenirea la Iaşi. Cazul Manciu, Căminul Cultural Creştin 44
Procesul la Focşani 56
La Severin 57
Achitarea 58
Intoarcerea spre Iaşi 59
Nunta dela Focşani 60
C. Codreanu in Franţa 61
Revenirea in ţară 62
Infiinţarea L. A. M. 65
Revista Pământul Strămoşesc 67
Grădina Ghica. A II-a tabără la Ungheni . 69
Prezentarea in faţa neamului 70
Revirimentul mişcării comuniste 72
Infiinţarea Gărzii de Fier 72
Marşul in Basarabia 74
Prima dizolvare 78
Inchisoarea 78
Procesul 80
Refacerea şi prezentarea in alegeri . . . 80
Victoria dela Neamţ 81
Căpitanul in parlament 83
Tipografia 86
Alegerea dela Tutova 87
Alegerile generale 1932 89
Accentuarea notei educative 90
Digul dela Vişani 91
Casa Verde 92

Pag.

Inscenarea fabricei de bani 94
Inceputurile provocării liberale 96
Grozava urmărire a Căpitanului 99
Intriga şi calomnia 100
Incercarea de asasinat 101
Viitorul 101

PARTEA A DOUA

Căpitanul creator 105
Credinţa şi munca 112
Ordinea 114
Disciplina şi ierarhia 115
Căpitanul şi felul de acţiune 118
Cum scrie Căpitanul 126
Căpitanul şi cântecile legionare 131
Inchisorile Căpitanului 139

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂŢII
- IAŞI -

1985

TIPOGRAFIA VESTEMEAN, SIBIU

Cenzurat

Lei 30·—

11 SEP 1987